

Антония Кер

цветя за Зоуи

роман

съвременна европейска роза

Glibri

АНТОНИЯ КЕР ЦВЕТЯ ЗА ЗОУИ

Превод: Венелин Пройков

chitanka.info

*Животът е молитва, която единствено
любовта на една жена може да удовлетвори.*

Ромен Гари, „Отвъд
тази граница билетът ви е
невалиден“, 1975

ПРОЛОГ

Вече съм почти на възраст, когато човек започва да пише мемоари, след като известно време е изготвял родословното си дърво. За щастие документите на прародителите ми са изгорени под грижите на монаси от Епископалната църква при раждането на пращядо ми, заченат от кръвосмешение между братовчеди, тъй че това начинание ми бе спестено.

Наскоро организирах среща на бивши съученици, която също бе сред задачите за изпълнение, преди да ме е свалил ракът на простатата. Мислех, че ще е извънредно полезно да видя отново другарите от периода на юношеството си, но по-добре да бях се вслушал в съветите на моя приятел Бари. Понеже има опит в подобни събития, той ме предупреди за сходствата между срещите на бивши съученици и събиранията на бивши участници във войни. Посредством магията на интернет холът ми се напълни с млади старци — навремето кипящи от живот учащи се, — стиснали чаши с бира „Регал“. Всички носехме лепенчици с имената си на реверите. Така видях отново Ингрид Ф., приятелката ми, когато бях на седемнайсет. Шведската хубавица сега се бе скрила под безкрайни бръчки и ми бяха необходими няколко минути, за да възприема новото ѝ лице и да се отърся от безутешната тъга, която ме бе завладяла. Ща не ща, казах си, че това е началото на края. Накратко — възторгът от подновената близост бързо угасна. Всъщност по-добре да бях запазил поизбледнелия спомен за Ингрид с русата скандинавска грива, струяща по раменете ѝ.

След този окаян опит бях решил да изхвърля списъка си в кошчето за боклук и да не си поставям други цели. Само че не стана така. Животът ни завладява въпреки всичко, научих това по себе си.

Зоуи изобщо я нямаше в моя списък. Тя спи отзад, докато пиша тези редове. Спи и котето, свито между гърдите ѝ. Проклетият котарак заема хиляди пъти повече място в сърцето ѝ от мен, макар тя да отрича това. Налага ми се да се подпирам върху волана на колата, иначе свидетелството ми ще остане във вид на непонятни драскулки. А аз

искам то да пребъде във вековете; може тогава някой илюминат да сътвори от записките ми религия, според която Зоуи ще е новата благодатна Мария, благословена между жените, от лето 2200. Бих се радвал лично да основа това изповедание, но се доближавам по малко до християнството всеки път, като я гледам как спи. Смятам се за неин първи последовател, тъй като не вярвам в нищо, освен в нея — Зоуи ме доближава до Бог, за да ме откъсне от него.

Май сме в Невада, наоколо се виждат червеникави планини и тук-там кактуси, но тя несъмнено е по-наясно от мен — не ме бива в ориентирането и паметта ми отслабва. Случва ми се примерно да изляза от някой щат и да забравя, само час след като съм подминал прощалния надпис, който е бил щатът. По-лошото е, че понякога нямам представа къде съм, както например сега. Баща ми сигурно би рекъл, че това е така, понеже дълго съм живял в Ню Йорк и съм се погражданил. Вероятно би бил прав, макар че най-сериозният фактор си остава възрастта. Движа се по инстинкт и това понякога ми носи неприятности. Затова Зоуи се грижи за маршрута, а аз карам, колкото и неестествено да е това разпределение на ролите. Дватамата отиваме към Канада, но първо си правим разходка из страната, за нея това е повод да понаучи нещо за нашите фауна и флора, макар че Зоуи е културно дете, не се задоволява с документалните кадри по MTV. Тя знае сума ти работи за Съединените щати и останалата част от света, интересува се от живота на европейските писатели, запазила е купища цитати в неизменно бушуващата си памет и когато не ми досажда, току ми рецитира стихове на повече или по-малко познати автори — били те от Куба или от Бахамите, двете страни, които делят помежду си нейния произход. Само дето е пътувала малко и аз се надявам, че това скитосване с мен ще остане знаково за нея и подир смъртта ми — а мразя да мисля за подобни подробности. Тя ми задава множество въпроси за моето минало, но според мен се отнася малко пренебрежително към преживелиците ми, което е типично за младостта спрямо онова, което ѝ се струва далечно, като, да речем, войната или падането на Берлинската стена.

I.

Бях постигнал щастието в нашия обет за вечна любов. Първите години с Ивлин бяха приказни, а после тънех в блаженството, което двойките поддържат с илюзии за вечност. Сега вече не ми се стоеше в Ню Йорк; градът, който бях обичал толкова много, ми бе опротивял. Преди почти година Ивлин ме бе зарязала и бе отишла да живее с Боб Шърман, адвоката, а предстоящата годишнина от това събитие ме вкисваше дори повече от вида на изплескани с мазут чайки по Discovery Channel.

Много мои колеги от средите около NASDAQ^[1] внезапно се бяха изнизали към отдалечени райони в Средния Запад и на север, отдавайки се на покой сред елени и Шотландски бикове. Дали бягаха заради града или заради мъртвешката атмосфера, която завладя това място след самолетите? Цяла година подир единайсети септември стените още лъхаха на живачни пари и прахоляк, а по улиците пъплека мъже и жени с отнесени погледи. И аз бях уморен от необичайно многото разочарования и сега се изкушавах да се присъединя към избягалите в дълбоката Пустош. Смъртта вече се задаваше. Надявах се просто да се оттегля мирно някъде далеч, за да се подготвя хубавичко за нея, като атлет, който загрява преди овчарски скок. В най-лошия случай ми оставаха двайсет години живот и просто не желаех да ги прекарам тук, където тъй или иначе бях непригоден. Ню Йорк е град на мнения, каузи и морал, у мен нямаше нищо подобно. Имах любовници на различна възраст и печалби от борсата, които пилеех за бутилки „Джим Бийм“ и ремонти на моя кадилак елдорадо. Харчех много. Ходех с любовниците си в операта и в интелектуалните кина на Кълъмбъс съркъл. Не съм свикнал да се привързвам към гаджетата си, но едно от тях доста ме занимаваше напоследък: трийсет и четири годишната юристка Лена, която владееше българския наравно с английския и се бе дипломирала по история на изкуството в Харвард. Тези неща са необясними, случва се понякога една жена да се открие сред множеството с изящството, ума или редкия си характер. Лена

единствена не бе поискала ключове от апартамента ми и просто усещах онзи прилив на възторг пред недостижимото, от който тъй често се вцепенявах покрай младежките си любви. Тъкмо след Лена реших наистина да се махна, да напусна не само града, но и страната, която полекичка ставаше непоносима заради присъствието на Буш в Белия дом. На петдесет и девет години нямаше къде толкова да скитам, особено в южното полукълбо, заради Ивлин, която си умираше за слънце и мързелуване — а аз винаги отстъпвах пред прищевките й. Канада обаче си оставаше мъглява и непонятна, а Ивлин навремето я избягваше под съмнителния предлог, че „онези“ там ни мразели. Колкото и да й повтарях, че „онези“ не са всичките такива, тя не отстъпи. Не можахме заедно да опознаем прословутите безлюдни пространства, горите, които според приказките пламват чудно красиво наесен, и ме прищпорваше пътешественическо любопитство.

Само дето ме бе страх да напусна града, или по-скоро се чудех как да го съобщя на Кондолиза, домашната ми помощница. Бях я излъгал за Ивлин, тя си мислеше, че жена ми е заминала за Уганда заради някаква хуманитарна инициатива. През една понеделнишка утрин реших накрая да й призная всичко — понеделниците бяха най-ведрите й дни. Изчаках да се появи както обикновено, блъскайки вратата в стената, за да ми подаде безкофеиновото кафе с подсладител. Опитах го, уверих се, че няма горена захар, понеже понякога добавяше такава, без да ме предупреди. Казвах й: „Ако искам да надебелея, ще го пия с обикновена захар“. Кондолиза пък се опъваше с твърдението, че съм „дръглив като дива котка“ — характерен за нея израз.

— Какво не е наред? — попита тя и челото й се проряза от тревожна бръчка. — Изглеждате като изстискан.

— Изцеден — поправих я.

— Че какво ви притеснява? Само не ми разправяйте, че няма нищо, познавам ви все едно съм ви раждала! Знам кога нещо натъжава сърцето на моя нежен Ричард!

Сграбчи ме за бузата и започна да разтърсва меката кожа, която бе защитила с пръсти. Нежния Ричард — тъй ме наричаше, мен, нейния шеф, възходящата йерархия. Къде е нявгашното уважение? Защо няма „Господине, добро ли е кафето?“. Или: „Господине, желаете ли да научите прогнозата за времето днес?“. Откакто бяхме престанали да се заиграваме, я бе обзела друг вид нежност, майчинска ласкавост,

която като нож отрязваше желанието, събудено от нея у мен. Кондолиза бе най-внушителната жена, която бях опъвал някога — метър и седемдесет, сто двацет и четири килограма, ръце като едри раковини, вечно с безброй фалшиви диаманти и пластмасови, уж тръстикови украси по китките. Една нощ се наградихме в басейна на моя апартамент и впоследствие няколко пъти имахме плътски взаимоотношения, но различията помежду ни бяха тъй неизмерими, че скоро възстановихме първоначалната си безполова обвързаност.

— Пенсионирах се. Заминавам за Канада. А и Ивлин не е в Уганда, ами се разделихме — съобщих с театрална сериозност.

Резултатът не закъсна. Кондолиза остана за кратко невъзмутима, а после стъпалата ѝ започнаха да очертават концентрични окръжности по мокета. Тресеше глава като гълъб и повтаряше:

— Не, не. Не сега! Много сте талантлив, за да се пенсионирате! Пенсията е за губещите, за страхливците, не за хора като вас.

Тя седна, опулила очи, върху тапицираното кресло на Еймс^[2].

— Господи, Господи, Пресладки Исусе, помогни ми!

— Съжалявам, заявих, — но той май няма да може да оправи положението.

Сега се бе отпуснала на пода, скръстила ръце на гърдите, после приглади роклята си на цветя и стана.

— Добре. Постъпете както сте си решили — подметна, преди да напусне стаята.

Когато отидох при нея, минаваше с прахосмукачката в едната ръка канапето в хола, а с другата ръка надигаше шише шотландско уиски. Свалих си ризата и се настаних върху мястото за сядане. На тялото ми се появи кръгъл бял белег, когато ме засмука случайно, изтръгвайки ми няколко косъмчета.

— Съжалявам — заяви.

— Вече няма нужда да чистите праха ми, Кондолиза.

Тя изключи прахосмукачката.

— Акарите... Излапват ви цял, гадините му. Знаете ли, че ядат мъртви кожички? Същински канибали.

— Канибалите ядат собствената си порода.

— Все едно. Не искам да ви изядат.

Оттеглих се в кабинета си, за да съчиня обявата, която възнамерявах да пусна в „Ню Йорк Таймс“: „Бял мъж търси другар за

пътуване до Канада“. Като я препрочетох, ми се стори много двусмислена. Боейки се да не се озова сред гей рекламните, промених я на: „Битник би возил спътник“. Обявата изглеждаше все тъй отчаяно. Допреди няколко години със сигурност щях да се кача на самолет, но фобията ми към летящите устройства се бе засилила с възрастта и разрастването на тероризма. Никакви джобни шишенца с уиски не успокоиха нервите ми, когато напоследък бях пътувал по работа до Европа и до Япония. С непознати поддържам само дружелюбни отношения, ала мисълта да споделя с подобно лице своя кадилак не ме вдъхновяваше особено. Обаче, след като дълго бях странил от хората, сега ми се искаше да съм един от тях. Според психоаналитика ми Хоторн потребността от изкупление у мен се дължи на съмненията ми спрямо религията, сиреч, да не би да се заблуждавам, че няма Бог — и аз съм склонен да му вярвам.

Пренаписах обявата пет пъти. Когато излязох от кабинета, Кондолиза бе минала на бърбън. Опитах се да я поуспокоя, но тя беше неутешима. Хълцаше и повтаряше: „Какво ще правя без вас?“. За да ме убеди да не заминавам, се развика, че светът бил като голяма страна, пълна със зверове канибали, по-лоши от акарите. Кондолиза е от хората, склонни да вярват повече на човека, отколкото на животното. При мен е обратното: доверявам се само на по-низшите твари.

Гадното ми настроение се засили, когато се върнах в стаята да подремна и видях на нощното шкафче диамантените обици на Ивлин, онези, дето ѝ ги подарих, като навърши четирийсет години. Не си ги поиска и аз не ги докоснах, сякаш бяха реликви от изгубената ни любов. Тази гледка засили болката ми, но предпочитах да страдам, а не да залича последното нещо, останало от моята жена. Неподвижността им ме облекчаваше. Изобщо всичко, което не изискваше промяна, ме облекчаваше и навиците ми се затвърждаваха чрез прецизна техника. Дрямка, ходене, посещение в операта — това бяха единствените щогоде вълнуващи дейности в моето съществуване. С готовност бих се оженил за Лена, за да се разсея, но бях твърде изхабен, та да сключвам брак с двайсет години по-млада жена — Лена със сигурност ме одобряваше, може би отговарях на вкусовете ѝ, но си знаех, че ще побегне, преди да навърши осемдесет. А и изобщо кой знае дали би приела да се омъжи за мен.

* * *

Часът бе девет, когато телефонно позвъняване ми развали съня. Седнах отстрани на леглото и мозъкът ми бе още замъглен от черно-бели сънища за Ким Новак^[3], чаках звънът да престане, за да се подготвя за всекидневната си разходка по алеите на Батъри парк. Когато се върнах два часа по-късно, червената лампичка на секретаря мигаше. Никой не ме търсеше, освен дъщеря ми Мади за Коледа и за рождения ми ден. И двете дати бяха отминали, пренебрегнах светлинното мигане и отново си полегнах. Почти се бях унесъл, когато пак се чу звънене.

— Благодаря, вече имам застраховка за погребение и здравна осигуровка.

— Господин Харис?

Гласът ме познаваше — удивително.

— Втори с това име — отвърнах.

— Аз съм Ерин от „Риба меч“, гериатричен център в Кий Уест. Може вече да сте чували за нас от радиото или от телевизията. Искам да поговоря с вас за вашето бъдеще.

— Благодаря, няма нужда — отвърнах, — знам си, че ще е ужасно.

— Разбрах, че сте се пенсионирали. Това е миг на покой и отпускане. Мислили ли сте за живот в пенсия под грижите на лекари в приятна атмосфера? Посещавали ли сте Кий Уест, Флорида?

Не бях сигурен дали вече съм бил на остров Кий, Уест, или романите на Хемингуей са създали у мен илюзията, че съм се озовавал там.

— Аз се грижа много добре сам за себе си; впрочем тъкмо си подремвах.

— „Риба меч“ поема хора като вас, Ричард.

От къде на къде ще ми вика Ричард?

— Слушайте, Елин, нали Елин се казвахте?

— Ерин.

— Разкарайте ми се от главата, Ерин. Не ме търсете повече. Ясно ли е?

Два дена по-късно обаче получих брошура от „Риба меч“ и увереността ми понамаля. Внезапно се почувствах привлечен от това гето за старци, фантазирах си за басейна, фантазирах си за пространства, пълни с полидактилни котки и свободни кокошки, фантазирах си за сестрите, които ще ме подмиват, изобщо започнах да си фантазирам като истински пенсионер. Тогава взех отново обявата за „Ню Йорк Таймс“, промених Уинипег на Кий Уест и няколко дни по-късно някакъв човек от Парк Слоуп ми се обади да попита къде ще се провежда интервюто за работата. Казах, че не става дума за платена работа, и гласът му заглъхна.

— Вие сте гей — промълви той полуутвърдително.

— Не съм гей.

— Нямате приятели.

— Имам.

— Тогава защо пускате обява?

Поиска първо да ме види, като заяви, че не се качва в коли с непознати. Определих му среща в една таверна на Уолстрийт. Той се приближи към мен в билиардната под вялата светлина на лампите. Дебели кафяви плитки се спускаха по гърдите му и достигаха до кръста. По вида му на воин дивак разбрах, че е от хората, които или харесваш, или намразваш от раз.

— Казвам се Джон — рече той, — но приятелите ме наричат Джон-Джон.

Подаде ми ръка с длан, розова като кожичката на прасенце. Очите му, изненадващо светли за толкова черен човек, бяха зеленикаво жълтеникави като свръхскъпоценни камъни. Бързо осъзна, че ми се нрави съвсем платонично поради чудната си красота и физическа сила. Тениската му с надпис FUCK REPUBLICANS бе украсена и с рисунка на магаре, изнасилващо слон^[4].

— Аз се казвам Ричард.

— Може ли да ви викам Дик?

— Никой не ми вика Дик — излъгах аз.

Съобщи ми, че е безработен художник — възкликнах учтиво. Тръгнахме на път на следващия ден, понеже нито той, нито аз имахме време за губене. Джон-Джон искаше да направи опит да се сдобри с бившата си жена Маркет и затова бе тръгнал да посети роднините си, при които Маркет се настанила след развода им. Поразен го слушах,

докато обясняваше как тя се обвързала извънредно здраво със свекъра и свекървата си, явно в много по-свещен съюз от брачния. От описанието му на тази бивша съпруга неволно достигнах до представата за черна богиня с бедра, стегнати в леопардов клин, но аз и иначе си мислех за доста чернокожи жени с подобна външност. Имали седемгодишен син, Лирой, и Джон-Джон се боеше от срещата с него. Аз подметнах:

— По-рано беше обратното. Децата се страхуваха от родителите си.

— Вярно. Малко съм странен.

— Всички сме такива по малко. Слушай, ще те дразня ли, ако пусна една касета на Джон Денвър?

— Никак даже — рече той, — напротив, обожавам Джон Денвър.

— Вярно?

Възкликнах от все сърце. В интерес на истината никога не бях виждал човек в стил „реге“ да харесва кълтри музика, преди да срещна Джон-Джон. Той затананика припева на „Country Roads“, но първо извика:

— Расист!

— Прощавай много — казах аз, ала нищо не помогна, цупеше се.

На Таймс скуеър ни спряха туристи с дръпнати очи, които ни се поклониха, преди да почнат да снимат кадилака. Пред нас светеше грамадна глава на Том Селек, пушещ кубинска пура. Ситен дъжд опръска предното стъкло и замрежи рекламната какофония, включително и главата на Том. Хвърлих око на Джон-Джон: още се цупеше. Трябва да кажа, че Джон-Джон има навик да се сърди съвсем по женски и малко ми напомня Ивлин, преди менопаузата да я направи безчувствена към света. На Синатра драйв минахме покрай бялата къща, в която живеехме с Ивлин, преди да купим апартамента в Мидтаун. Запитах се от какъв ли зор сме се натресли в Хобокен, но си спомних, че бе идея на Ивлин: тъкмо се бе родила Мади и Ивлин искаше „да възпитаеме нашето дете в прилична среда“. За нея Ню Джързи означаваше „прилична среда“ — ха да рече човек, че не е леко челната. Джон-Джон явно видя как отново ме обзема печал и внезапно ме заля с въпроси относно онази, с която тъй и не сключих брак. „Как изглежда?“, „Къде я срещна?“, „Изведнъж ли се влюби?“, „Тя също ли?“ За да говоря в неговия стил, казах, че Ивлин прилича на жената,

нарисувана от Едуард Хопър на картината „Жена на слънце“, както по отношение на пропорциите, така и поради идеалната си красота, и по лицето му се изписа недвусмислен възторг.

На една мигаща табела съобщаваха за произшествие на междущатска магистрала номер деветдесет и пет край Секокс. Обърнах назад и поех по шосе двеста и две, което бе по-приятно с високите си борове с ароматни върхари. Дъждът бе спрял, свалих гюрука на колата, а вятърът забрули приятно ушите ни и минахме през поредица от градове с индианско звучене, Мауа, Тоуако, Пиканок, все имена, напомнящи ми за момичето, което обичах в гимназията — Апони от племето ирокези, с очи, които бяха дръпнати сякаш на юг. След уроците отивахме на разходка в полята на Бриджпорт, откъм задната страна на училището, и когато се стъмнеше, Апони лягаше по гръб и ме поглеждаше с усмивка, което бе знак, че светофарът е минал на зелено. След половин година Апони ме заряза заради един идиот от баскетболния отбор, изкривен от сколиоза.

Докато напускахме Ню Джързи, един въпрос току отекваше в черепа ми: защо Боб? Да, с какво този плешив дебелак бе заслужил Ивлин повече от мен? Надявах се ушите на Ивлин да писнат чак там, на север, покрай студения чикагски вятър, и тя да разбере колко съжалявам, че съм я изгубил. Бях нарушавал понякога верността, тъй ценна за двойките, през тия трийсет и три години, прекарани заедно, не толкова по желание, по-скоро бях приемал в кризисните ситуации изневярата като изход, като бързо и ефективно средство да не се разделя с нея начаса. Жените обаче твърде трудно изтърпяват представата за своите мъже в обятията на други жени, особено поради надпреварата между най-красивите сред тях, а Ивлин определено беше превъзходен екземпляр. Освен това имаше остър нюх, надушваше и разпознаваше парфюмите на приятелките си по ризите ми; случваше се неоснователно да ме обвинява, че съм ѝ изневерил с някоя нейна дружка, примерно с Кетрин Уилингтън, за която само си бях фантазирал. Веднъж вечеряхме у Кетрин и Джордж и аз придружих Кетрин до кухнята, за да ѝ помогна да приготви десерта, а тя леко отпусна главата си на рамото ми, след като ѝ разказах един похотлив виц, който бях чул в службата същия ден. Беше спонтанен и лишен от двусмисленост жест, но когато се върнах обратно и седнах до Ивлин, тя за малко не ми направи скандал пред Джордж, понеже бе доловила

уханието на приятелката си по ризата ми. Бе убедена, че сме успели да си поиграем между фурната и мивката, и нямаше смисъл да я разубеждавам. Освен това понякога се прибирах у дома, след като действително ѝ бях изневерил. Разочарованието в погледа ѝ ме докарваше до остро чувство за вина и не успявах да се защитя както трябва, а се самоукорявах, че нямам силата да се противопоставя на долните си плътски прищевки. Проблемът бе, че с Ивлин нямахме една и съща представа за двойка, тя се задоволяваше с възгледите на петдесетниците, противоречащи на моята дълбоко атеистическа убеденост: аз вярвах в привързаността на духа, а тя — във верността на тялото.

Когато навлязохме в щата Делауер, в очите ми набъбнаха сълзи, ала преди да се отпусна в излияния, хвърлих поглед надясно: Джон-Джон бе заспал, и то дълбоко, отпуснал брада върху думата FUCK от надписа FUCK REPUBLICANS. Небето бледнееше и скоро — всичко посивя, а кипарисите се наклониха от вятъра. Грохотът на дъжда по предното стъкло го събуди отведнъж.

— Какво е това, дете вали? — рече той.

Падаха риби; истински, още трепкащи сардини с неизменно блажено изражение, застинали на муцуните им. Бях спрял на една пясъчна ивица и чаках висшите сили да прекратят шегата, когато една жива риба тон падна върху капака на двигателя на колата, образувайки, вдлъбнатина колкото топка за боулинг върху новата ми каросерия. Изпсувах и млъкнах, като не се сетих кого да наругая, след което се върнах на платното, а рибите продължаваха да затрупват стъклото с миризливите си тела. Една сардина се заклеци под чистачката. Кадилакът се отклони от пътя и се озова в някакъв трап. Джон-Джон се хилеше и измисли понятието „планиращи риби“.

— Ричард! Добре ли си?

— Тук-там поодраскан.

— Май и при мен всичко е наред. Гладен съм.

— Какво ще правим, ако не дойде помощ?

— Ще умрем.

— Така си и мислех. Или пък ще се изпоядем един друг като ония, дете се озовали сами посред Андийските Кордилери, след като самолетът им паднал — той направи пауза. — Питам се коя част от теб бих изял, ако умреш пръв.

— Не е речено, че ще умра пръв.

Настъпи тишина.

— Може пък да излезем през покрива.

— Не, не, колата ми и тъй е достатъчно съсипана.

За няколко секунди почти оглушах от изстрела; сега гюрукът пропускаше ивица светлина.

— ОТКЪДЕ ИЗВАДИ ТОЯ ПИЩОВ? — изревах аз.

— Никога не се знае какво може да стане при такова пътуване; веднъж за малко да ме изплюска една мечка гризли. Бях на къмпинг в Колорадо с приятели и шибаният мечок ми се нахвърли, без да се поколебае и за миг. Бяхме шест души, но избра мен. Ако не носех пищова, днес нямаше да съм тук, за да ти разкажа случката.

Произнесе последната фраза със сериозността, която се изисква при подобен разказ.

— Ненавиждам да ме будалкат. Запази си простотиите за себе си — поколебах се преди продължението, понеже няхах оръжие. — Мечокът е нямало да те нападне, ако нямаше вид на някакво планинско животно. Трябва да те е помислил за някой голям съсел.

Той си послужи с дулото на револвера като с нож и изряза голям отвор в гюрука на кадилака, а после ме измъкна навън. Нелепият валеж бе престанал, носеше се прилепчива миризма на риба. Джон-Джон се наведе и натъпка шепа сардини в устата си. Преглътнах мъчително като корабокрушенец, когато един камион ни подмина със звук на клаксон, докато аз ръкомахах.

— Сигурно е бил републиканец — подхвърли Джон-Джон и се наведе за още сардини.

След като се опитвахме цял час да спрем някого, решихме да вървим до най-близкия крайпътен сервиз „Синклер“, за да потърсим помощ. За щастие той се поддържаше от двама бахамци, които възприеха Джон-Джон като брат в нужда. Бях по-мрачен от всякога, шофирайки към мотела по-нататък, където единствено свободен се оказа апартаментът за новобрачни. Предупредих Джон-Джон да не се доближава много до топките ми през нощта, защото иначе ще му смачкам мутрата на битник островитянин. Той се разкиоти гръмогласно и изчезна в банята. Опитах се да погледам „Тревога в Малибу“, ала лекото прилошаване, което усетих, когато се проснах върху водното легло, ме накара да се замисля за по-дълбоки неща от

някакъв си червен бански костюм. Порових в чекмеджето на нощното шкафче да проверя дали предишни обитатели не са оставили някакво полезно четиво, но открих само традиционната Света Библия и указателя.

— Още съм гладен — обади се Джон-Джон, докато рошеше плитките си.

Погледа как гърдите на Памела Андерсън подскачат с нея, а после с наперена патка и невинен вид се обърна към мен и ме попита защо чета указателя. Увитият около кръста му чаршаф бе паднал долу, без той да забележи — а може би го бе смъкнал нарочно, за да ме изпробва, но предпочетох да си мисля, че е случайно.

— По-добре да чета това, отколкото Библията — отвърнах аз, като се стремях да отклоня погледа си от посоката, към която очите ми се стремяха отчаяно, за да проверят старата приказка за чернокожите. Уви, не можах да ги удържа дълго и така научих за свой срам, че Джон-Джон е надарен като шотландски бик.

* * *

Наложи ни се да пътуваме три денонощия, докато пристигнем живи и здрави в Кий Уест. По улиците имаше кокошки и полидактилни котки, но островът бе преди всичко пълен с бели англосаксонски протестанти, което малко ме разочарова. Джон-Джон бе по-възбуден от котка пред гуцер при мисълта да види отново Маркет — възторгът му ми влияеше приятно след трудните часове, прекарани заедно. Впрочем той държеше да ме представи на близките си. Прищя ми се да звънна на Кондолиза, но тя не вдигаше и накрая се обадох на дъщеря ми Мади.

Мади и аз никога не сме имали такава връзка между баща и дете, каквито си ги представят холивудските сценаристи, но се обичаме, а това съвсем не е малко. Не ходя често при нея, тя пък ме търси само когато приятелят ѝ Оуен изчезва от обширното им ранчо в долината Сан Фернандо подир някоя кавга, страхливецът му със страхливец. Приютява безплатно моя зет вече няколко години, той е „концептуален“ творец и се е закачил за нея като кърлеж за козината на бездомно куче. И спрямо нея, и спрямо мен Оуен се прави на

неразбран гений; връзката им ме вбесява, но се налага да се съобразявам. Ненавиждам безмълвните закони, според които родителите престават да се месят в работите на хлапетата си, когато те станат пълнолетни. Ще ми се да я спася от тоя никаквец, а съм принуден да я гледам как затъва.

— Татенце! Радвам се да те чуя. Какво става с тебе?

— Не се подмладявам, милинка. Ти как си? Ами Оуен? Още ли сте заедно? Нали знаеш, мога да му сритам задника, ако все пак решиш да се отървеш от него.

Тя се престори на възмутена.

— Татко! Моля ти се! Какви ги говориш? Обичам Оуен и съм щастлива с него. Би трябвало да се радваш за мен, нали така?

— Да беше се захванал да върши нещо като хората...

— Той е творец, татко.

Творец, това бе отговорът на всичко. Бил творец, затова не може да мие съдовете. Бил творец, затова не може да плаща наема. Бил творец, затова не може да се облича нормално. Нищо не му спореше, освен може би посредствеността.

Тя продължи:

— Татко, слушай, и без това исках да ти кажа нещо... Важно е.

— Най ме безпокоят важните неща.

— Няма защо да се тревожиш, тате.

Мади е наследила от майка си уменията да поддържа интереса на събеседника си с невъзможно напрежение, впрочем това ѝ докара хонорар за един сценарий, написан за Fox. Ако не бе тази черта на характера ѝ, вероятно щеше да живее на някой таван, както аз навремето, но истината е, че нейното ранчо е три пъти по-голямо от моя апартамент.

— Добре, казвай каквото имаш да ми казваш, и да свършваме!

— Нали знаеш, не бива да се изнервяш...

— КАЗВАЙ!

— Добре. Бременна съм.

Стресът и несекващата ми вяра в невъзможното ме накараха да попитам от кого е бременна.

— Ама, татко, от Оуен, разбира се! За каква ме вземаш?

Не се сдържах. Казах:

— Наистина вярвах, че си разумен човек, дъще. Много ме разочароваш.

Тя се разхълца. Извиних ѝ се, понеже ненавиждам да я слушам как плаче.

— Защо не се радваш за мен, както правят всички бащи? Нормалните бащи поздравяват децата си при подобни събития.

— Права си, дъще, но аз не съм нормален баща.

Помежду ни настъпи мълчание.

— Е? Наистина ли няма да ме поздравиш?

Дъщеря ми бременна от някакъв смотаняк, а аз да я поздравя! Накрая тъй и постъпих, нали не обичам сръдните...

— Благодаря ти, татко. Знаех, че ще го направиш.

После затворихме, а аз се борех с ужасното видение — детско телце с главата на Оуен. Джон-Джон нямаше търпение да ме представи на семейството си, сграбчи ме за ръката и поехме пеша към дома на рода Джексън, стара зелена сграда, която на пръв поглед неведнъж бе устоявала под яростните пориви на тропическото небе.

Родът на Джон-Джон водеше своето начало от поредица бахамски слуги и кубински козметички. Маркет бе същинско диамантче от пепел, божествено създание, което с главицата си, обрамчена от къдриви кичури, приличаше на героиня от комикс. Дългите ѝ мощни крака завършваха с един направо дошъл от небесата задник. Тя ми пожела добър вечер, като остави леката си ръчица да плува известно време между телата ни и да зове нежно моята, а аз само успях да кажа и дори да повтора едно неловко и зле звучащо „добър вечер“. Табита, майката на Джон-Джон, изстена при вида на сина си, но откровено се разплака, когато и аз се появих пред нея.

— О, не... Знаех си, че ще дойде и тоя ден! Как обиждаш Създателя, Джони!

— Не, мамо, не е това, което си мислиш!

Тя сграбчи масивния кръст, който висеше на шията ѝ, и го обсипа с целувки. Наложих се Джон-Джон да обясни, че отношенията ни са чисто спътнически, което я поуспокои. Но преди да бъде приет окончателно, се наложи да мина през „митницата на Табита“. Тя ме дръпна настрана, попита ме колко деца имам, дали съм женен, как се пише името ми и накрая — дали съм евреин.

— Харис е умалително от Харисбърг, нали?

— Само Харис е, госпожо.

Направи пауза, огледа ме от горе до долу, после отдолу нагоре. Замислено ме попита дали съм „един от нас“. Отвърнах утвърдително, не обичам да противореча на християните. Освен всичко друго това е и историческа истина, свързана с моето кръщение, което за жалост няма как да отрека. Отговорът ми я накара да засияе.

— Колко време ще останете в Кий Уест? Може да дойдете с нас на църква другата неделя; във вторник има курс по изучаване на Библията. Мъжът ми и аз сме в хора. Няма нужда да пеем добре! Важното е да изпитваме любов към нашия Спасител Исус Христос!

— Ще си помисля за това — отвърнах с усмивка, а тя ме попита дали искам да остана за вечеря, при което аз приех.

Само че когато седнахме на масата и тъкмо се канех да си взема от бинетата с морски дарове — местен специалитет, — всички се обърнаха към Всемогъщия Господ с ръце, долепени над масата, което доста ме раздражни. Бащата Хенри единствен остана с отворени очи по време на молитвата и с това си спечели дълбокото ми уважение. Започнахме разгорещен разговор за президента. Джон-Джон сподели с мен, че баща му се бил опитал да убие Буш при едно официално посещение в Айламорада, и това ме бе втрещило. Двамата с Хенри изпитвахме жестока липса на съчувствие към ръководителя на страната, аз заради цялостната му политика, той — покрай нищожната месечна пенсия, отпуснатата му заради участието във вьетнамската война. За щастие беседата скоро премина към красотата на вьетнамките, чиито изящни лица все още го омагьосваха. Чичо Хенри беше хубавец, а винаги е освежаващо да срещнеш някой, който споделя страстта ти. Дълго обсъждахме азиатките, великолепието им, като не се отклонихме от темата дори след вечерята, на канапето в хола, и там той ми разказа преживяното през войната.

— Не бях герой, а просто лекар. Само предписвах едно мазило на войниците и им казвах: „Така става, като забиеш някоя курва, момче“.

Табита се заслуша, заряза почистването на мушамената покривка и се изправи насреща ни, сякаш присъстваше на публична екзекуция.

— Само да не разказваш на Дики за безобразната си младост!

— Не е безобразна — отвърна Хенри, — това е животът, Таби! Ти не знаеш какво е живот; откакто съществуващ, само се пазариш за

греховете си с твоя въображаем приятел!

— Надявам се, че не говориш тъй за Господ!

— Защо? И с друг невидим приятел ли си общуваш по въпроса?

Започвах да изпитвам обич към Хенри.

— Веднага престани, инак ще те пратя в старопиталището!

Чичото замлъкна. Надигна се, потрепервайки над бастуна, и ми пожела лека нощ. Благодарих на Табита за вечерята и си тръгнах малко внезапно посред влажната, топла нощ — кавгите на другите винаги ме притесняват. Заскитах по обсипаните с пясък улици и потърсих „Риба меч“, ориентирайки се благодарение на една старица в инвалидна количка, която ругаше камъните недалеч от там.

---

[1] NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotation) — една от фондовите борси на САЩ. — Б.Р. ↑

[2] Чарлс Ормънд Еймс (1907–1978) — прочут американски архитект и дизайнер. — Б.Пр. ↑

[3] Ким Новак играе в „Шемет“ (1958) на Алфред Хичкок. — Б.пр. ↑

[4] Слоният и магарето са партийни емблеми съответно на републиканците и на демократите в САЩ. — Б.р. ↑

II

„Риба меч“ представляваше неочаквана кръстоска между старчески дом и петзвезден хотел. Цареше пълна тишина и ме изпълваше с такъв вътрешен покой, че реших да приютя завинаги меланхолията си тук. Свикнал с изчезването на познати лица от къщи, този път не се привързах към никого, освен към сестрите с развяващи се престилки, които щяха да си останат на мястото. Всяка заран преди разсъмване плувах в басейна, провирайки се през отпуснати меса; после отивах да се поразходя на плажа в часа, когато тичащите мадами излизаха от скривалищата си, стегнати в прилепващи спортни облекла. След това се връщах в „Риба меч“ и четях малко, докато слънцето грееше краката ми, прониквайки през прозореца на моята стая. Повечето време стоях сам, затворен в медицинската си килия, и подчертавах с молив най-хубавите пасажии в книгите си. Относително младежката ми възраст, сравнена със средната наоколо (седемдесет и седем години), ми придаваше известно очарование и тъй като нравите се развиват, жените ме задяваха. Една от обитателките на санаториума, Роуза, на осемдесет и четири години, оставяше всеки ден ново стихотворение на Кийтс върху изтривалката ми. Роуза съвсем не бе въплъщение на агресивната хищница, каквито тъй често се срещат в наши дни; никога не говореше с мен, дори когато минавах покрай нея до басейна и тя беше с анасоново зелените си бикини. Само ми се усмихваше. Вечер я чувах как се задава заради почукването на бастуна по линолеума, оставяше бележчицата и се завръщаше отново в стаята си на долния етаж. Това продължи, докато Роуза бе призвана от небесата. Трябва да призная — бях свикнал с нейните послания; лесно е човек да приеме, че е обичан.

Всяка неделя гостувах на семейство Джексън и по-точно на Хенри, с когото беседвахме понякога до ранна утрин. Джон-Джон и Маркет се бяха сблизили опасно и макар да ми се случваше да сънувам голото тяло на Маркет на постелята си в „Риба меч“, радвах се да видя как те се завръщат към простодушния стадий на любовната си

връзка. Табита вече ме приемаше като свой син; наричаше ме само Дики и дори ме покани на ежегодната среща на рода Джексън, когато щяха да се съберат роднини от всички краища на страната. Отначало не приех, понеже изобщо не приличам на бахамокубинец, но тя толкова се засегна от моя отказ, че накрая се съгласих. И тъй в деня на празненството се озовах прав до масата с хапките, нагребил пълни шепи с фъстъци, подобен на зрънце сол сред море от пипер. Тогава пред мен се появи Зоуи.

Дълго съм се стремил да стана безразличен към женската красота, но без успех. Психоаналитикът ми казва, че съм слабохарактерен, и ми опява за едиповия комплекс, понеже е по-склонен към фройдизъм от мен. Един ден му заявих, че всички сме равни пред драмата, каквато представлява красотата на една жена, и в случая той се съгласи с мен.

Зоуи бе племенница на Джон-Джон. У нея имаше нещо такова, като при пиленцата, преди да са напълно излюпени, красота, очакваща да се разрасне подобно на пауново перо при разгръщането. Беше само на двайсет и две, а погледът ѝ бе напълно сериозен, притежаваше естествена твърдост, подсилена от гъстите вежди, които не коригираше умишлено. Кожата ѝ бе по-светла от кожата на близките ѝ, а лицето ѝ бе оброчено от дълги коси, изненадващо прави за момиче като нея — японски коси, както ги определих мислено. Галеше една котка на оградата, не ме видя, не гледаше никого. Беше безразлична към собствената си красота, към погледите, които ѝ отправяха мъжете. Стоях и я зяпах, после се насочих към верандата, където Лирой наблюдаваше небето с бинокъл, по-голям от главата му.

— Какво правиш? — попитах го аз.

— Пазя. Искам да бъда спокоен, че семейството ми няма да пострада. Засега има само чайки, но не се знае, терористите правят неочаквани неща.

Взира се известно време в пернатите, кръжащи над нас, после замислено попита дали чайките могат да бъдат мюсюлмански. Наложих се да му обясня, че ислямът няма нищо общо с тероризма, но той възприемаше трудно.

— Мама казва, че Бен Ладен е мюсюлманин!

— Вярно, но не всички мюсюлмани са като Бен Ладен.

Настъпи пауза, през която Лирой търкаше стъклата на бинокъла с ризата си.

— Как мислиш, дали Бен Ладен е мъртъв?

— Не, според мен се крие в пустинята.

— А мислиш ли, че Буш ще го хване?

— Според мен Буш е тъп шибаняк и няма да го хване.

— Каза мръсна дума.

— Съжалявам.

— Мислиш ли, че аз мога да го хвана?

— Ще ти трябва малко помощ.

— Ще помоля татко или дядо да ми помогнат. Дядо е воювал. Татко е бъзльо.

Разговорите за Буш не ми допадаха особено и отидох при Хенри, който четеше вестник под сянката на една палма. Той промърмори, че му се ще да се измъкне.

— Мразя семейните събирания — каза. — Не искаш ли да се поразходим по плажа? Бих погледал хубавиците по бикини.

На подобно предложение не се отказва. Като стигнахме до морето обаче, открихме само един плувен инструктор, надул перки в кабината си, и някакъв мъж на неопределима възраст, който правеше по плувки китайска гимнастика. Вълните обливаха пясъка с досадна настойчивост и аз се взрях в далечината, омаян от природата като всички хора, способни иначе да създават доста по-непредвидими неща, по-могъщи от вълните, вятъра или облаците. Обнадеждихме се, когато една млада пуерториканка разстла пред нас плажната си постелка. Тя обаче не се заседа, вероятно я прогони прохладният ветрец, който караше кожата ѝ да настръхва като на пиле. Небето доби лепкав вид и предложих да се прибираме.

— Върви, ако искаш — каза Хенри, — аз ще остана, може малката да се върне!

Прибрах се сам в Джексъновата къща, обладан от мисълта за Зоуи, галеща котето на оградата. Когато пристигнах, двете с Табита разговаряха край масата с храната. Настаних се достатъчно близо, за да чуя дали ще стане дума за мен, но това така и не се случи. Табита хвалеше роклята на Зоуи, която пък хвалеше нейната, и отведнъж светкавица проряза небето и удари една от градинските палми с рев на див звяр. Палмата се подпали, гостите се юрнаха в постройката,

треперейки като стадо ошашавен добитък. Освен мен само Зоуи остана неподвижна, дъждът се стичаше по лицето ѝ и водата дори застраши нейната прическа. Мислех, че сме заедно дотук. За моя изненада обаче тя се върна, докато ровичках в купата с фъстъците.

— Вие откъде сте? — попита почти неучтиво тя и добави, че нямам вид на Джексън.

Отвърнах, че съм стопроцентов ирландец, което обяснява едноцветността ми. Отговорът ми сякаш я подразни — между гъстите ѝ вежди се появи трогателна бръчица.

— Всъщност искам да кажа, че дедите ми са се заиграли помежду си и са създали един проклет род от лудички, сред които съм и аз.

Бръчицата стана по-дълбока. Задахох ѝ въпроси за самата нея, но не научих нищо особено, оставаше си все тъй загадъчна. Завършила литература и станала сервитьорка по „вътрешно убеждение“ — толкова успях да разбера. Когато я попитах какво разбира под „вътрешно убеждение“, тя отвърна, че безпределно обичала пиячката, за разлика от жените, които сервират, за да не стърчат по тротоарите. Разбрах също за допълнението от индианска кръв към южняшкия ѝ произход, но Зоуи бе от онези модерни люде, които не наричат индианеца „индианец“ и назовават чернокожите „афроамериканци“ — сиреч тя ми съобщи, че има „кореняшка американска“ кръв. Много момичета твърдят, че са индианки, заради привлекателността да принадлежат към една изчезваща раса. Обаче скулите на Зоуи бяха високи и заострени и аз ѝ повярвах. Тя се отдалечи, за да си вземе хапки, и се върна при мен чак в края на вечерта, когато повечето членове на рода Джексън си бяха тръгнали, а налялата се с ром Табита бе заспала в подножието на изпепелената палма. Тогава ме целуна по бузата и изчезна, въртейки бедра, в топлата, вяла нощ. Излишно е да казвам, че не можах да заспя; наистина бях подпийнал, но най-вече бях замаян от благоуханието, с което Зоуи бе обляла моето натопорчено сърце. Аз бях „Титаник“, а тя — айсбергът: скоро щях да потъна с внезапно гълголене, а тя щеше да си съществува като постижение на природата.

* * *

Спрях да чета; красотата отново бе обуздавала умственото ми развитие. Вече прекарвах повечето време, гледайки „Ченгета“, едно високоинтелектуално предаване за всекидневието на ченгетата, както и един испаноезичен информационен канал, който чистачката ми превеждаше в реално време. Водещата със сериозен вид обясняваше как топли и студени фронтове се пресрещат покрай Африка. Заради тази бъркотия се била появила будеща тревоги депресия, която бавно се придвижвала към Флорида. Седнала на леглото с бърсалката на коленете, Киера ме попита как избират имената на торнадата. Отговорих и, че не съм метеоролог и затова не съм в състояние да дам смислен отговор.

— Би трябвало да нарекат едно „Киера“ — рече тя, преди да се захване отново с работата си.

Небето видимо притъмня. Повечето жители избягаха към Джорджия, а семейство Джексън се канеше да се прехвърли при някакви братовчеди в Колорадо. „Риба меч“ почти опустя, старците напуснаха острова заради закъснял инстинкт за оцеляване. Само една жена, обзета от депресия, на име Мерилин, бе до мен в караоке бара, където си носеше собствено шише „Регал“. Мъчно ми беше за клетницата, но не можех да се съглася да стоя с нея, не че толкова ми се живееше — просто съзнанието ми бе непрестанно заето от представата за Зоуи, давеща се сред Атлантическия океан. Пожелах късмет на Мерилин и подкарах към южната част на острова, за да взема Зоуи, преди да е станало късно. Съзрях я, след като минах през половин дузина барове и изпих също толкова чаши „Уайлд Търки“ — притеснявам се да влизам някъде, без да поръчам нещо. Зоуи търкаше с професионално настървение тезгяха с парцал, макар да нямаше вече никой, за да го изцапа.

— Не се учудвам да те видя тук — рече тя.

— Предполагам, знаеш за торнадото.

— Как пък ще се стресна от малко вятър.

— Все пак... Наредиха островът да се евакуира.

— Кой са тия, дето са наредили?

— Не знам — казах, — отговорниците по торнадата.

Тя се настани в едно кресло, оставено наред помещението, морава развалина, от която тук-там стърчеше пълнежът, и запали джойнт. Светлината от единствения прозорец падаше върху лицето ѝ и

озаряваше стърчащите стръкове трева и дима, стелец се около главата ѝ.

— Трябва да се махнем, не може да останеш тук.

— И къде например ще отидем?

— Ами помислих си, че можем да отскочим до Канада... Май било много приятно.

Тя сбърчи вежди.

— Че какво да правя в Канада.

— Там имало места, където марихуаната не била незаконна...

Държеше джойнта между палеца и показалеца и бе придобила в грамадния фотьойл малко комичен вид на мафиотски кръстник — забелязах, че е склонна към театралност.

— Проблемът е — продължи тя, като издуха драматично дим, — че не мога да кормувам.

— Можеш да следиш пътя и да разчиташ картите.

— Не ме бива да разчитам карти.

И аз, и тя разбяхме, че се правим уж че не се сваляме. Тя трябваше да се дърпа, да показва, че не е на разположение, а аз — да проявявам интерес и да настоявам въпреки нейната съпротива. И двамата обаче бяхме наясно — накрая щеше да се съгласи да избяга с мен, защото, колкото и да бе чудно, аз ѝ харесвах и тя ми харесваше. Фактът, че тя ми харесваше, не бе необичаен, сигурно поне половината мъже си падаха по нея. Най-невероятното бе, че долавях у нея, от ъгълчетата на устните, та до радостно присвитите очи, истинско привличане към моя милост.

* * *

След два дена път се добрахме до Алабама. Не би било никак интересно, ако нямах към тия гледки известна пристрастеност поради детството си. Предупредих Зоуи, че ще спра, за да поздравя майка си, а тя вяло кимна, преди да се отпусне върху седалката на кадилака и да заспи, откривайки белите си гащички. Вълшебното видение разтърси долната част на корема ми, тъй като все още се правехме само на не съвсем подходящи един за друг приятели.

След смъртта на татко къщата беше поизгубила своята внушителност; градината бе задръстена от празни бензинови туби, недокоснати змийски кожи и полуизгризани кокали, останали от моя верен приятел Кеш, австралийско овчарско куче, умряло, понеже налапа земна пчела — идиотът му с идиот поглъщаше всичко каквото види. Имаше също едно котило котки, които мама бе задържала, за да ги раздаде, а накрая си ги остави.

Минах през градината и позвъних. Майка ми се появи на прага — стара и съсипана.

— Знаех, че ще дойдеш — рече тя. — Направила съм сладки.

Изчезна и се появи отново с тава топли бисквити. Холът изглеждаше така неизменен, както само възрастните хора успяват да поддържат едно пространство с духа си.

— Трудно ми е да повярвам, че си ме чакала.

— Знаеш, майките имат шесто чувство.

— Може би планинските мечки...

— Все едно. Надуших те.

Не спорих; в края на краищата майка ми е бивша хипарка и сигурно още страда от психеделични видения. Похапнахме безмълвно бисквити и тя внезапно каза:

— Трябва да ти призная нещо. Помниш ли как понякога умът ти блуждаеше, като беше дете?

— Да.

— Е, случваше се да подправам малко бисквитите ти.

— Какво искаш да кажеш?

— Да речем, че добавях понякога малко пиперец.

Тя се усмихваше.

— Искаш да кажеш, че са били *spice cakes*^[1]! Защо ми го казваш едва сега?

— Не исках да отнеса тази загадка в гроба; знае ли човек какво може да се случи. Вече не съм млада. Да знаеш, правех го, та да се поотпуснеш, момчето ми; от време на време беше толкова напрегнат!

— В тези нали нищо не си слагала?

— Не, не се безпокой, отдавна вече не отглеждам.

— Ти сама ли си садеше?

— Марихуаната действаше добре на баща ти; ставаше същински цар в леглото.

— Не беше нужно да го научавам.

— О, прощавай, синко, не знаех, че си толкова добродетелен!

Поогледах се да видя дали има нещо променено, откакто бях идвал за последен път. Само на камината се бе появила някаква бронзова статуя.

— Това е баща ти — каза тя. — Аз сама направих урната му; нали знаеш колко обичаше шотландските бикове.

Старият котарак Кобъл влезе през отворчето и се излегна на коленете ѝ. За момент се заслушахме в дрезгавото му мъркане. Попитах какво е станало с фермата.

— Баща ти всеки ден отиваше да се погрижи за биковете и за прасетата, дори когато се пенсионира. Като умря, не ми остана друго, освен да я продам; работата бе прекалено много за мен, нали се сещаш.

— Там е погребан Кеш.

— Знам, синко. Ама можех ли да му местя костите.

Продължаваше да гали Кобъл, а слабичкото ѝ тяло се поклащаше в люлеещия се стол. После хвърли поглед към прозореца с вялото съсредоточаване на хората, чието зрение им изневерява.

— Там кой е?

Облегнала гръб на столетната върба, Зоуи галеше едно полудиво коте.

— Приятелка — казах.

— Няма ли да ми я представиш?

— Не е много любезна.

— Наистина си падаш по дивачките.

— Чии са котетата?

— Баща им е Кобъл; роди ги беспородната котка на комшията, Миранда.

— Кобъл със сигурност е прекалено стар, за да има деца.

— Мъжете никога не са прекалено стари за оная работа, синко. Ти поне трябва да си наясно.

Заявих, че ще си вървя. Тя ме целуна и това бе всичко. Но преди да подкарам отново колата, отскочих до фермата, за да отдам почит на Кеш. По някакво чудо неговата топка за тенис си бе останала непокътната на мястото, личаха само трогателните следи от зъбите му. Прекръстих се, преди да си отида, не заради Господ, а заради Кеш, който може би ме гледаше оттам някъде, където беше. Зоуи ме потупа

по рамото, когато седнах зад волана с мокри бузи — пръстите ѝ бяха изящни и меки. Това бе първият ни миг на нежност.

* * *

Любезна табела ни посрещна преди Евъргрийн, когато изведнъж долових писукане. Спрях и долепих ухо до капака на багажника, при което открих, че звукът идва от единия куфар — оттам напразно се мъчеше да се измъкне черно-бяло коте. Възмутих се.

— Толкова много бяха — защити се Зоуи. — Майка ти никога няма да разбере, че е изчезнало!

— Това не е извинение, ще се върнем да ѝ го оставим!

Котето скочи на коленете на Зоуи и започна да мърка.

— Не можеш да постъпиш така с Чарли Чаплин — каза тя и го погали по главата.

— Моля?

— Котето се казва Чарли Чаплин. Заради черното петънце на муцунката; отначало мислех да го кръстя Хитлер, но си казах, че няма да му хареса много...

— На котето или на Хитлер?

— На котето.

Обясних ѝ, че едно животно изисква много грижи и внимание, а при това сере и пикае, без изобщо да му пука за околните. С природната си твърдост обаче тя успя да ме убеди да го задържим и ми обеща да се занимава с него все едно, че ѝ е дете. Предадох се и това бе първото от редица поражения.

В мотела Зоуи задряма пред поредното излъчване на „Рискован бизнес“^[2] с Чарли Чаплин на гърдите си, също заспал дълбоко. Завих я с одеялото и се излегнах до нея, като се радвах на блаженото ѝ изражение и си мислех за моментите на разпавии, когато тя ме стрелкаше с очи и ме караше да въртя наляво, а инстинктът ми повеляваше да завия надясно. Гневните ѝ изблици ми липсваха, когато заспеше. Знаех, че няма да успея да задържа много дълго тези първични вълнения, които ме завладяват и обземат всеки мъж пред красотата на една жена. Тя бе просто дете, нещастница, не знаеше нищо за всички тревоги и страхове, които щастието може да породи в

своя тъжен парадокс. Продължавах обаче да мечтая за щастливо бъдеще, в което изпъкналото ѝ челце щеше да господарува над моите дни; красотата ѝ ме вдъхновяваше за едно безкрайно спокойно приключение и изпитвах покровителствен инстинкт спрямо единственото животно, което човекът така и не е успял да опитоми.

---

[1] Space cakes (англ.) — храна (най-често сладкиши), в която има хашиш или марихуана. — Б.р. ↑

[2] „Рискован бизнес“ — американска комедия с Том Круз, 1983. — Б.р. ↑

III

Намирахме се в долната половина на Тексас, така поне си спомням мястото. Бях прекосявал южната част на щата преди четирийсет години покрай едно *road trip* с приятели, което, както повечето младежки пътувания, завърши в Лас Вегас. Тогава не бях обърнал никакво внимание на пейзажа, но пътешествието със Зоуи променяше всичко. Открих вълшебна земя, изпълнена с индиански каменни плочи, кактуси и мъже с уверени стойки. Зоуи бе с една от тънките си рокли и ни гледаха, сякаш сме образци на порока. Впрочем тъкмо тук връзката ни изпростя. Разтъпквахме се през нощта между белите и синкави паметници на едно мексиканско гробище и аз тъкмо ѝ обяснявах за „войната на господин Полк“^[1], когато тя изведнъж ми се нахвърли и ме захапа за устата. Попитах я какво ѝ става (нали трябваше да се преструвам на шокиран), а тя отвърна, че ерудицията ми я възбужда. Твърдението ѝ ме притесни, защото понякога бях присъствал на сцени на дълбока духовност, когато Зоуи коленичеше и плъзгаше зърната на броеница между пръстите си — сиреч християнските ѝ убеждения бяха донякъде относителни. Попитах я как може да е толкова дуалистична, а тя отговори, че Господ винаги ѝ прощава всичко. „Каква великолепна измислица“ — казах аз, а тя започна да ме съблича върху един гроб. Още нямах представа, че плътското ѝ усърдие е сходно с апетита ѝ. И в секса, и на масата тя страда от нещо, което нарича „койотски глад“; може да погълне безкрайно много мръвки, без бедрата ѝ да изгубят божествените си пропорции.

Докато похапвахме днес на обяд филе миньон в един стекхауз в страничен квартал, Зоуи изведнъж долепи до мен обляното си в сълзи лице.

— Осъзнах, че си имал други жени преди мен!

— Докато си ядеш пържолата? Зоуи, аз съм на петдесет и девет, живял съм преди теб...

— Не разбираш ли? Това е непоносимо!

Разплака се. Оставих бележника си, подвързан с имитация на крокодилска кожа, в който пиша тези редове, и я целунах по челото. Тя ме попита какво драскам в този ужасен бележник.

— Мемоарите си — казах.

— Трябва да пишеш, за да си спомняш какво си преживял?

— Вече не съм много млад.

Тя се поуспокои, разнежена от целувките и ласките ми, също като коте, което престава да мяука, щом му докоснеш гърба. После спря да лее сълзи и пожела да ѝ разкажа как съм се развел. Вече ѝ бях разправил в общи линии миналото си, но разбирах, че тези трийсет и три години, прекарани с друга жена, силно я занимаваха. Непрестанно наричаше Ивлин „бившата ти жена“, забравяйки, че с нея никога не сме сключвали брак.

Първия път, когато видях Ивлин, бе през антракта на „Кармен“, пред „Метрополитън опера“ в Ню Йорк. За разлика от мацетата, които заглеждах обикновено, Ивлин не бе чудовищно красива, а приятно хубава. Момичетата от добри семейства се държат зле — тъкмо те истински се бунтуват, — но Ивлин си имаше типично за нея добро поведение, съвсем неискрено, и това ясно я отличаваше от готовите на всичко красавици, с които се занимавах по онова време. Бе съвсем бледа, с висок, стегнат кок, от онези, които издават строгост и стремеж към съвършенство у жената, и съзерцаваше минаващите коли с леко разтворени в нощта устни. Не се осмелих да я заговоря през онази вечер поради нейната мъчно обяснима недостъпност, свързана навярно с английския ѝ произход. След няколко месеца я видях отново на благотворителна вечеря — алабастровият ѝ тил ме привлече от съседната маса. По онова време не бях нито заможен, нито известен, на светското събитие ме бе поканил Итън П., когото бях срещнал в Колумбийския университет — той се ползваше от благоразположението на хомосексуалното лоби. Падаше си по мен и бе обещал да ми заеме нужните пари, за да наддавам по на едро. Настоятелно вдигах ръка всеки път, когато Ивлин наддаваше за някой предмет, и в края на вечерята ѝ предложих снимката на един германски творец, за която тя бе опитала да се изръси доста, само заради прекрасната ни схватка. Тя обаче отхвърли моя дар с британски хлад в гласа. Тогава се сетих за стария си баща, който винаги ми казваше:

„Синко, хладните жени са най-диви в леглото. Помни какво ти казвам, момчето ми.“

— Знаете ли какво казва баща ми за момичета като вас?

— Разкарайте се, преди да съм ви сритала задника — отвърна тя.

Направо се влюбих. Като се прибрах вечерта в едностайната си квартирка на Сърф авеню с кандилкащата се градска железница по линия F, и написах писмо, за да се извиня, че съм се държал толкова не по английски. Няколко дни по-късно тя ми се обади по телефона да ме пита как съм й намерил адреса.

— Баща ви притежава най-хубавата къща в Ню Йорк — казах й аз. — Всеки би узнал адреса ви.

— Какво искате?

— Бих желал да ви поканя на вечеря.

— Ще ме оставите ли на мира, ако се съглася?

— Разбира се.

Съобразих се с нейната програма, която, както проумях по-късно, бе твърде слабо натоварена, както е обикновено при рентниерките. Хапнахме сандвичи с пастърма в „Катс“ — снекбаровете бяха по онова време единствените места, където можех да се нахраня по-прилично. На това място Ивлин изглеждаше като риба, извадена от водата, и имаше трогателен вид. Щом свършихме, предложих да я заведа на някое по-лъскаво място, когато средствата ми го позволят, а тя отказа с отвъд атлантическата невъзможност, която толкова ми бе допаднала, когато се срещнахме.

Половин година по-късно акциите ми на борсата донесоха приходи и аз отново й писах, за да й предложи да вечеряме в „Плаза“. Удивителното бе, че тя прие, без да се инати, и покрай това заживяхме заедно — по-късно Ивлин ми призна, че „се влюбила от пръв поглед със закъснение“. През следващите трийсет години бяхме заедно като залепени. Никога не съм си представял, че двамата с Ивлин ще завършим живота си разделени. Не че се поставям над статистиката или я смятах за напълно покорена, но просто ни бе добре заедно. Обичах я. Тези неща имат значение. Нашата двойка бе очарователна в духа на рисуван филм на Дисни, нещо като „Красавицата и клошарят“. Тя свикна с малко простоватите ми маниери и дори май се привърза към тях. Аз пък се радвах на цвета на лицето й, когато ме изненадваше да си чопля носа или да мастурбирам над стар брой на „Пентхаус“.

Но Ивлин скучаеше. По цял ден зяпаше през прозорците на нашия апартамент като една безутешна наследница и когато я питах какво мога да направя, за да бъде щастлива, тя ми отвърщаше, че няма какво: според нея меланхолията ѝ бе необратима, тъй като се дължеше на положението ѝ. Тъкмо скуката я накара да си поиска дете и така се озовах притиснат, след като смятах, че съм се отървал леко. Когато съобщих за бедата си на моя баща, той каза: „Не е просто впечатление, момчето ми, стопроцентово си прецакан.“ В замяна на това Ивлин едва ли не докосваше звездите и рисуваше на милиметрова хартия линии относно всичко, засягащо Мади, растежа ѝ, подхранването ѝ и теглото ѝ още когато дъщеря ни си стоеше в матката. После Мади се роди и аз естествено заявих, че тя е най-голямото чудо, което човечеството познава от времената на смарт картите. Когато зората озаряваше русата ѝ косица и тя мълвеше „тати“, това бе среща на природата с един от най-прекрасните ѝ шедьоври. Бременността обаче бе превърнала Ивлин в домашен диктатор, отказващ секс, при това, странно, бе станала и ревнива — не понасяше погледът ми да се насочва другаде, освен към нейните крака, пък били те прекрасни и британски. Казах ѝ, че не е единствена на света, но тя не искаше и да чуе.

— Очите ти непрестанно се опитват да се закачат за някое деколте. Да не мислиш, че не те виждам, като вечеряме у Уилингтън, как едва не си завираш носа в гърдите на Кетрин!

— Доколкото знам, нямаш достъп до очните ми ябълки!

— Така ти се струва!

Ивлин владееше изкуството на невъзможните подмятания. А и аз не бях безгрешен: гърдите на Кетрин Уилингтън си ги биваше. Какво да направя? Мъжът не може да пребори природата си, а аз не устоявам пред красотата; изневерявах на Ивлин, понеже не можех да се сдържа. Ревността ѝ доби страховити размери, после моята прекрасна англичанка стана безразлична, както в началото, и спря да се вълнува от извънбрачните ми връзки. Изобщо не очаквах да прояви отново интерес към делата ми, но ето че в живота ми навлезе Лий.

Лий беше южнокорейка, но приличаше повече на нещо, което не беше: на японка. Забелязах я в един ден, когато валеше проливно, през банелите на евтините чадъри, пълзящи по Трийсет и четвърта улица. Сякаш плуваше над изваяните ориенталски лица, с една лека усмивка, без да се доближава до строгостта, която обикновено приписвам на

азиатците навярно по-скоро по политически, отколкото поради рационални причини. След като дълго се колебах под пороя, нападнах я челно посред леко синкавата светлина на Кориятаун.

— Защо се усмихвате така?

— Нямам причина да се сдържам — отговори тя.

— Хората тук са нещастни, особено в дъждовни дни.

— И вие ли?

— Не знам; никога не съм се питал.

Тя се усмихна по-широко. От косата ми падаха капки по шлифера и имах ужасното усещане, че изглеждам зле. Попитах я дали иска да пийне кафе.

— Кога?

— Не знам; сега, веднага.

— Нямам навик да пия кафе с непознати; не ме вземайте за нещо, което не съм.

— Нямам и намерение.

Тя предложи да отидем до близката чайна, където жени в носии ни предложиха грижа за краката.

— Сигурно съм се объркала — изкикоти се тя. — Всъщност не разбирам пиктограмите.

Действително нямаше обичайния за азиатците суховат акцент — говореше със съвсем нюйоркски носов глас. Четири млади гейши се заеха с кожичките ни, като всяка пое по един крак, а Лий ми обясни, че е манекенка към „Форд“ и учи антропология в Принстън. Връщала се в Ню Йорк само през уикендите и отсядала при родителите си, в една пресечка на Трийсет и четвърта улица. След като крайниците ни бяха лъснати, изпратих я дотам с ужасно чувство на малоценност: тя бе красива, умна и екзотична, а мен хич ме нямаше. Пред сградата тя се загледа в току-що обработените си крака с тъжния вид на момиче, което има желание за повторна среща. В смущението си ѝ предложих да я заведе на опера идната събота и тя прие възторжено. Така започна моето постепенно проклетие: седмица по-късно се срещнах с нея, а в стомаха ми сякаш имаше твърда топка. Боях се да не попадна на родителите ѝ, които може би бяха по-млади от мен, да не срещна Ивлин, която често ходеше в „Мейсис“ и така редовно посещаваше този квартал. Бях облякъл нов пуловер от агнешка вълна, купен преди няколко дни с тайната цел да я зашеметя.

— Направо греете — заяви Лий, когато се появи на напуканите бетонни стъпала.

Гледах през прозореца по целия път до „Метрополитън“, където бях видял Ивлин за пръв път и съответно това бе място, наситено със символика. Внезапно ме изплаши преминаването от моята жена към потенциалната любовница и май физиономията ми не се отпусна до самия край на „Ил Тритико“^[2].

— Е, хареса ли ви? — попитах на излизане.

— Наистина беше прекрасно; благодаря ви, че ме доведохте тук, Ричард. Само дето май бяхте притеснен за нещо.

— Имам си много грижи.

— Работата ли? — гласът ѝ бе необяснимо нехаен.

— И тя също.

Вървахме под моравия беззвезден небосвод и чувахме как всяка стъпка отеква по асфалта. Поръчах такси и се озовахме в началната точка, пред напуканото бетонно стълбище, без всъщност да сме разговаряли през цялата вечер. Пред дома си Лий се усмихна и се обърна с гръб като във филм с Ким Новак — само дето в случая бях обсебен от осезаемата и ужасна реалност на нещата. До този момент бях изневерявал без чувство за вина, с усещането, че това е израз на мъжката природа и съответно не мога да бъда упрекван. Но ето че се чувствах виновен. Виждах се с Лий през уикендите, когато тя се връщаше в Манхатън. Запазвах неизменно все същата стая в хотел „Пенсилвания“ заради удобството да се срещам с любовницата си на двеста метра от къщи. Случваше се да отскачам до Принстън, когато смелостта ми нарастваше от видението, каквото бе лицето ѝ, и си позволявах да се появя по улиците на Ню Джързи. Лий ме възнаграждаваше със своята жизненост и с останките от простодушие, до каквото Ивлин навярно никога не бе достигала през своето развитие, или пък то се бе изгубило в зрялата ѝ възраст. Приключението ни остана незабелязано половин година: промъквах се във фойето на „Пенсилвания“ с лице, скрито под черна мека шапка, и чаках Лий също да се прокрадне. Винаги пристигах пръв. Неизменно се отпусках в най-близкото до входа високо кресло и се вторачвах във въртящата се врата, докато любовницата ми не изскочи с обичайната си походка на котка, вървяща по улук. Свижданията в хотела вече бяха част от начина ми на живот, от постоянството на действията, които с

възрастта добиват все по-голямо значение, без да е ясно защо става така. Беше ми невъзможно да се откажа от някоя среща; ако за беда Лий не успееше да дойде, цялата ми седмица вървеше накриво и съзнанието ми се занимаваше единствено със следващия очакван миг на близост. Бих предпочел да не се привързвам към нея, но за жалост това бе нещо неотменимо при моята романтичност. „Какво ще стане с нас, Ричард?“ — питаше ме често тя, след като се бяхме любили. Това бе един от въпросите, за които нямах отговор, и който при определени обстоятелства придоби пълната си стойност, когато връзката ни бе прекратена.

Ивлин се зае да ни разкрие при входа на хотел „Пенсилвания“ през една студена пролетна вечер. Когато съзрях чертите на моята почти съпруга, помръкнали от светлината на залеза и от неприязън, за миг изпитах опасения за оцеляването на младата си любовница. Ивлин обаче не реагира рязко. Стоеше неподвижно, с едва ли не изгубили цвят очи, после бавно извади запалка от джоба си и смукна от цигарата — не бях я виждал да пуши от времето на петролната криза през 1973 година. Тръгнахме безмълвно към апартамента и тя се спря до широкия прозорец, а пепелта от цигарата падаше безутешно и окончателно върху паркета от бразилска дървесина. Дали изящството на нейните движения бе изчезнало, без да забележа? В нашия малък, сякаш заимстван от Алберто Моравия свят тя бе Емилия, а аз бях Рикардо.^[3]

Не отидох в хотела нито следващата събота, нито в съботите след това. Ивлин проговаряше само за насъщни неща. Нямах вече делнични забележки относно знаменитостите, които бе зърнала в „Барнис“, или относно ябълковия сладкиш на Кетрин Уилингтън, чието лошо качество тя отдаваше на загубата на обоняние на горката Кетрин. Вече не ме гледаше в очите; всъщност изобщо не ме поглеждаше и в редките случаи, когато се опитвах да възстановя връзката посредством втвърдения си член, изругаваше полугласно и се отдръпваше на другата страна на леглото. Осъзнавах, че съм развалил всичко. Липсата на разговори ставаше непоносима и аз се прибирах в апартамента само след дълго скитане под ивиците светлина на Таймс скуеър. Една вечер, леко подпийнал няколко чашки бърбън, заварих Ивлин потънала в канапето сред хола, докато от хайфи уредбата се носеха звуци на пиано от Бах — тя също бе започнала да се налива по

малко. Апартаментът е с такова разположение, че видях светлия ѝ тил, когато отворих входната врата.

— Да организираме празненство — каза тя.

— Моля?

— За Нова година; да организираме празненство.

— Нова година е след два месеца.

— Смятам да започна подготовката отсега. Ще имам нужда от помощта ти, за да избира по цвят покривките. Не искам да се излагаме пред Уилингтън, техните тържества винаги са внушителни.

— Ще ти помогна.

— Не желая да ми помагаш. Просто исках да те предупредя, че организираме празненство.

Пианото продължаваше да дрънка. Тя сведе очи към полупразната си чаша с вино и с тъжен поглед съобщи, че отива да си легне. „Добре“ — казах аз, сякаш имаше нужда да дам съгласието си.

* * *

През ноември и декември Ивлин бе заета с празненството, бе наела „парти специалистка“. Гледах как всяка вечер стои наведена над плановете на масите и разни схеми, като с тъга си спомнях за нашата отминала чувственост и хранех надеждата отново да настъпят добри времена, макар да ми бе ясно, че това е също такава утопия, каквато е да се надяваш на възстановяването на „Бийтълс“. Обичах я, винаги я бях обичал въпреки меланхолията ѝ и редовните грубости относно начина ми на живот. Дори призрачното ѝ присъствие бе за мен утешително, навярно поради жаравата на не напълно угасналия огън. Въпреки това не можех да се спра и да не се срещам с други жени и пак стана беля веднъж, когато през уикенда Ивлин отиде до Кент да се види със свои роднини без мен, твърдейки, че се „нуждае от зеленина и покой“, с които аз явно бях несъвместим. „Разходи се до Сентрал парк“ — подметнах аз напразно. Това се случи през уикенда преди банкетата и тя бе стресирана като бройлер при мисълта, че празненството няма да стане според нейните светски представи. Същевременно аз безкрайно плувах в басейна на нашия апартамент, едно жилище, което ненавиждах и което Ивлин избра сама, но

предпочитах да си трая, отколкото да предизвикам буря — за Бога, тая жена наистина можеше да бъде страшна. Всъщност толкова ме плашеше, че неведнъж оставях всичко на нея. Единственото нещо, за което не отстъпих, бе темата за евентуален брак — самата мисъл за него ме изпълваше с трепет на ужас. Ивлин дълго се бунтуваше, смяташе, че имам „проблеми с обвързването“, и накрая се спазари срещу моя отказ да се лекувам при психиатър. Нали е възхитително наивно? Някакъв мъж да ме оправи като стара таратайка, бърбейки си с мен! Бях ѝ обяснил, че на моята възраст никой психоаналитик не би успял да ме промени, но тя бе заплашила, че ще ме напусне, ако не ѝ се подчиня.

През една сутрин, когато си плувах гол в басейна, отнякъде изникна Кондолиза, за да ми съобщи, че си отива къщи — не бях я чул, като бе дошла. Осъзнах, че дори нямам представа къде живее тя; години наред домашната ми помощница просто се появяваше и изчезваше. В съзнанието ми изникна бяла къщичка сред уредената част на Куинс, със задно дворче с морава, където подскачат на въже чернокожи момиченца.

— Вие сте си приготвяли храна — рече тя нападателно. — В кухнята мирише на яйца, не се опитвайте да лъжете, знам, че сте виновен.

— Станах по-рано от обикновено — отвърнах аз, като долепих гърди до стената на басейна, за да не личи, че съм гол.

— Какво се е случило? — на нея май не ѝ пукаше, че съм дибиднос, или пък се правеше, че не вижда. — Вече нищо не ме оставяте да върша, сякаш ме пренебрегвате. Не признавате нито мен, нито домакинските ми умения! Да не би да се дрогирате? Знам една чудесна клиника в Юта, където спасиха сина на моя съседка — беше пристрастен към хероина. Мислехме, че няма да се върне. Само не вършете глупости! Такъв сте хубавец, пък да се дрогирате! Вижте докъде се докараха „Ролинг стоунс“ заради дрогата, приличат на кухненски парцали с щръкнали китари. Не ставайте като тях.

— Не се дрогирам, а „Ролинг стоунс“ просто остаряха. Само си задавам разни въпроси, това е.

— За какво?

— За мен, за живота. Не искате ли да дойдете да се изкъпете? Включил съм отоплението.

— Каните ме във вашия басейн?

— Да.

— Никога не сте ме канили във вашия басейн. Защо тъкмо днес?

— Няма специална причина. Просто ми се прииска да дойдете.

— Вие сте съвсем гол; не влизам в басейн със съвсем голо момче. А пък и нямам бански.

— Има един в шкафа в тази стая.

— Ивлин сигурно носи номер нула — тя щипна тлъстото си бедро. — Това не може да влезе в номер нула.

Съблече се бавно. Никога не съм си фантазирал за грамадна жена, още повече пък за Кондолиза, която за мен бе едва ли не безполова. Загреба няколко пъти, задникът и стърчеше от водата като глава на кит, а после тя го обърна към мен в лъчите на подводното осветление. По време на събитието Ивлин бе в Англия и нямам представа как се е усетила. Когато обаче се върна от родния си Кент, ме обвини, че съм срам дори за собствения си типаж.

— Борсовият играч и домашната му помощница, не можа ли да намериш нещо по-добро? Така си и мислех: способен си да изчукаш и кокошка от супермаркета, ако ти се пусне!

— Тя е нежна — защитих се аз.

— И зайците са нежни, но не ги чукам.

Бе се върнала два дни преди празника. „Ден минус две“, както казваше. Очаквах самолетът ѝ да се приземи, седнал на една от пейките на летище „Кенеди“ със странното чувство, че единствено самолетите на другите се приземяват. Искях да я изненадам. После малко изкуствената ѝ фигура изникна сред околната посредственост, косите ѝ бяха прибрани в кок, чието великолепие бе поизлиняло по време на пътуването. Тя очакваше знак, жест, бе съвсем явно, долавях го по притеснената ѝ полуусмивка, но никога не ме е бивало в тези неща, до такава степен, че си помислих дали да не се ръкувам с нея — да, именно да се ръкувам с моята почти съпруга. Тя си пусна косите. Разтревожих се, защото гривата ѝ никога не се разстилаше по раменете, а винаги бе пристегната в кок, като на балерина, и зализана около светлата ѝ глава. През трийсетте години, откакто я познавах, космите ѝ вечно бяха дръпнати към небето с такава сила, че можеха да се преброят един по един. Пристъпих напред, както си мислех, с искрена небрежност, а тя се отпусна като труп на рамото ми. Напипах

костите ѝ през дрехите и през спомените колко пъти ми се бе отдавала и как бях усещал нейната безплътност, нейната прохладна кожа да се долепя до моята. Натъпкахме се в просторния кадилак елдорадо, без да си кажем и думичка. Движението към къщи по безкрайния бърз път покрай гробищата имаше привкус на нещо приключило. Откога ли не бе ме радвала с някаква ласка? Дали това бе завършващият удар? Никога интуицията ми не се бе изостряла така: долавях една отпусната топлота, последен мъртвороден полъх на обречена връзка. Вкъщи тя се вмъкна в банята и излезе оттам с увити в пешкир коси. Хавлията с цвят на горчица, която ми бе подарила за Коледа, попиваше влажната ѝ кожа; върху джоба един избродиран пор, облечен като Шерлок Холмс, казваше: „Разследвам нещо голямо“. Ненавиждах тази хавлия, макар в момента тя да се бе разтворила над великолепните ѝ гърди, чието сияние бях забравил поради дългото въздържание — хармонично заоблени, украсени с прелестно виненочервени зърна. Най-странното бе, че, долавяйки похотливото ми внимание, Ивлин загърна хавлията и дори се извини за невъздържаността си — бях вече чужд за тялото ѝ.

— Как разбра за Кондолиза?

— Няма значение. Всъщност дори не трябва да ти се сърдя. И без това с теб сме наникъде. А пък и...

Тя заопипва хавлията отпред. Последва дълго мълчание.

— А пък и какво?

Пак мълчание.

— Каж ми!

— Имам друг човек в живота си — съобщи най-сетне тя.

— Добре.

— Само това ли ще кажеш?

— Какво искаш да ти кажа? Радвам се за теб.

— Наистина ли?

— Не. Разбира се, че не. Какво си мислиш ти? Нали те обичам.

Признанието ми не разтопи леда. Тя отиде до килера и се върна с бутилка калифорнийско червено — Ивлин винаги е харесвала прости вина.

— Отдавна ли сте заедно?

— Половин година. Става дума за Боб Шърман, срещнах го в „Блумингдейлс“ на щанда за вратовръзки. Търсех подарък за рождения ти ден, а ти тогава си забивал някаква китайка зад гърба ми.

Боб Шърман бе сравнително известен адвокат, беше се подвизавал като защитник на няколко холивудски звездички. Знаех го само от появите му по телевизията. Беше дебел.

— Поздравления.

Седнахме да хапнем, тя си остана с хавлията и пешкира. Вечерята създаде странна атмосфера, смесица от минало и настояще, от щастие и тъга. Алкохолът понася добре на Ивлин; особено брендито придава изящество на нейната намусеност. Любихме се за последен път и трябва да кажа, че бе най-странно от всякога, както заради усещането, така и заради техниката. Всяко от движенията ѝ сякаш бе пресметнато, за да възроди у мен спомена за нейната виртуозност: повдигане на краката, изпъчване на гърдите, драскане по гърба — никога не бе проявявала такава дързост и такова желание да се представи добре. Затова и аз не отбелязах върхови постижения и се предадох преди достигането на облекчаващата кулминация. Докато тя се изместваше напреки на дивана и си търсеше бельото, аз станах да погледам отблясъците на светлините и да послушам как сирените вият дори и през тройното стъкло. Дали Боб Шърман бе по-добър любовник от мен?

Обърнах се към нея: може би не всичко бе изгубено. Тя промълви „часове минус дващест и четири“ почти по военному, а после добави, че ще направи сладкиш, по-добър от сладкиша на Кетрин Уилингтън.

Двойката Уилингтън пристигна първа на празненството. Нямаше изненади, Кетрин бе дошла заедно с ужасния си сладкиш. Джордж бе облечен в най-хубавия си смокинг и дойде при мен до масата с хапките, където аз се оглеждах в една съдина от неръждаема стомана.

— Май си отслабнал — рече той.

Бях започнал пак да бягам през Сентрал парк заради упоритостта на коремчето си. Оттогава то се бе постегнало.

— Благодаря — отвърнах аз.

— При мен е обратното. Непрестанно се издувам заради сладкишите на Кетрин, а с тоя костюм, дето тя ми го взе под наем, имам вид на пингвин, просто гадост.

Той явно очакваше, че ще опровергая твърдението му, но истината бе, че си приличаше на пингвин. Усмихнах се в отговор и се престорих, че ми се ходи до едното място, за да се уединя в стаята —

единствено там можех да се спася от разговорите. Сигурно е станало ясно: ненавиждам до болка празненствата. Поседях известно време на леглото откъм страната на Ивлин, заради миризмата, и чувах само шума от хола. В краката ми имаше поне пет чифта официални дамски обувки, всичките карминени като онези, които Ивлин носеше гордо през онази вечер с роклята на Валентино, преправена леко на бедрата. Бе някъде към единайсет часа, когато излязох от стаята, и гостите бяха вече доста пийнали. В полунощ се разнесе всеобщ радостен вик и за пръв път ми се стори, че виждам Ивлин донякъде щастлива посред фустите. Семейство Уилингтън незабавно си взеха палтата и благодариха на Ивлин за „приказния прием“, след което всички напуснаха бойното поле на хола като през гутатор. Ивлин бе седнала по средата на помещението с някак си втечнена усмивка на устните покрай смесицата от вино и парфюм „Шалимар“.

— Хубава вечер, нали?

— Трябва да спреш да пиеш — казах аз. — Пиеш все по-често и все повече.

— Чашата беше на масата и беше пълна. Знаеш, не обичам зяньльци. Освен това в момента имам семейни проблеми.

— Чия беше чашата?

— Не знам. Помислих, че е твоята.

Тя направи пауза.

— Утре заминавам за Чикаго; Боб ме чака.

След тия думи стана и събра празните бутилки.

После си легна за няколко часа, свита на една страна върху белите чаршафи, които не бе имала сили да разгърне. Аз седнах на стола от светло дърво до леглото в очакване перленосивите ѝ очи да се отворят срещу моите, когато зората опърли клепачите ѝ и тя отправи към мен последен поглед.

---

[1] Джеймс Нокс Полк (1795–1849), единайсети президент на САЩ. През неговия мандат страната воюва с Мексико и спечелва Ню Мексико, Тексас и Калифорния (1848). — Б.р. ↑

[2] „Ил Тритико“ — оперен триптих от Дж. Пучини, състоящ се от три едноактни опери. — Б.р. ↑

[3] Емилия и Рикардо — герои от романа на А. Моравия „Презрението“. — Б.р. ↑

IV

През повечето време Зоуи мрънкаше; или роптаеше, когато бе с ясно съзнание, или ми рецитираше разни стихове, или ругаеше в съня си въображаеми клиенти, които не ѝ бяха платили сметките си. Поради склонността ѝ да заспива се изгубихме неведнъж, включително на излизане от Тексас, когато тя задряма след набързо дадените инструкции относно пътя — и така стана невъзможно да се насочим към Канада. Хубавото в случая бе, че покрай умората у нея изпъкваше уязвимост, иначе прикривана не без усилия; освен това така можех да зяпам краката ѝ, от които би се разплакал дори пъстър кротал, без тя да ми хвърля мрачни погледи.

— Да не мислиш, че не те наблюдавам? — подметна тя, докато очите ми се кривяха към забранената ѝ зона.

— Мислех, че спиш.

— И това ми било извинение.

Повдигна шише ром, което крепеше между пиццалите си, с такова еротично движение, че за секунда изгубих контрол над кадилака. После го поднесе към устните си и си избърса устата с ръка.

— Сетих се нещо, дай да не минаваме през Оклахома, става ли? След оня репортаж за Тълса, дето го гледахме, само сънувам кошмари — че ме преследва Златния сондъор^[1] и ме събаря в петролен кладенец.

— Зоуи, знаеш, че не мога да отида дотам, дори да искам.

Беше само петнайсет часът, но в добавка към възрастта ми Зоуи просто ме изтощаваше. За жалост, след като се потопих между чаршафите в поредния мотел, не можах да заспя заради една еленска глава, която бе окачена над телевизора и ме фиксираше неуморно с очи. Зоуи бе гладна, така че отидохме да се натъпчем с един късен обяд в местния diner^[2] под любопитните погледи на човешката фауна. Докато чакахме пържолите, Зоуи се зазяпа в тавана, забравяйки маниерите си, а аз ѝ казах, че гърдите ѝ биха накарали и вампир да потръпне. „Жалък си“ — отвърна ми тя, подир, което се интересува

от гърненцето с горчица. Пържолите пристигнаха и тя ме попита дали може да ѝ дам половината от моята, понеже я бил прихванал знаменитият ѝ „койотски апетит“. Дадох ѝ цялата пържола и си поръчах салата, която и без това щеше да е по-безопасна за коремчето ми. Приемайки новата поръчка, сервитьорката изви поглед нагоре, преди да изчезне зад тезгяха, плъзгайки се на ролерите си. Беше наистина хубава сервитьорка, от онези, които не те учудват, признавайки, че са танцьорки или кабаретни певици. Загледах я, докато се въртеше с лъскавите си шорти, и Зоуи ме срита яко по коляното.

Като се прибрахме в хотела, стомахът току ме стягаше и кракът ме болеше. Познавал съм какви ли не персони, груби, смахнати, неудържими, но Зоуи решително се числи към най-буйно лудите. Отиде да вземе душ, а аз загледах CNN. Голямото огледало в банята ми предлагаше гледка към нейната козинка в американски план^[3], но понеже се бяхме любили сутринта и всъщност ми бе трудничко да издържам побъркващия ритъм на секса веднъж дневно, плътта ми се размърда едва-едва. И тъй посветих вниманието си на новините от страната — след репортаж за пропуските на образователната система в крайните квартали на Детройт предадох кадри от торнадото в Кий Уест, украсени с натрапчива червена лента с надписи. От въздушна гледна точка бяха представени къщи без покриви и врати, изкоренени палми, скелети на магазини и трупове, плуващи по повърхността. Викнах Зоуи и ѝ казах. Като видя това, тя отпусна лице в дланите си и се разплака с горещи сълзи. Сред сивкавата кал разпознах голямата примитивна картина, която ми бе подарил Джон-Джон и която бях закачил над леглото си в „Риба меч“. Тя се въртеше наред екрана като ярко петно сред едноцветния хаос. Прегърнах Зоуи и ѝ заявих, че може да плаче, опряна на мен, докато от очите ѝ потече пясък, но уви — тя предпочете да я успокоя със секс. Бях ѝ внушавал, че съм подминал възрастта на скачането, но нищо не помагаше, тя повтаряше, докато ме заболи пишката.

Като свършихме, изстена доволно, а аз въздъхнах с облекчение — не поради липса на интерес към оная работа, а понеже започвах да я върша повече от алтруизъм, отколкото от стремеж към удоволствие, което доста ме безпокоеше. Червата ми изкуркаха; тя каза, че това било отвратително.

— От корема ми е — отвърнах аз.

После се надигна рязко, огледа ме за миг и изчезна, за да си вземе наистина душ. Когато излезе с пешкир, вързан между гърдите, се оплака от миризмата на сапуна, била като „на белина“, и изрази съждението, че трябва да се оплача в мотела („Иди да покрещиш на рецепцията!“), след което се настани в леглото до мен със стихосбирка на Мануел де Секейра в ръцете. Очаквах да спомене пак Кий Уест и печалната гледка, разкрила се пред нас, но това не се случи — вътрешните ѝ преживявания рядко намираха отзвук в разговори. Престорих се на заспал, докато тя се обличаше бавно и грациозно, понеже тоя път като нищо щеше да ме ръгне в ребрата. Иначе за нея свянът е същото, каквото е бързото хранене за диетичното, но май ѝ става хоби да ми свива сармите.

— Къде е Чарли Чаплин? Не се преструвай, че спиш, знам, че не е вярно.

За да бъда убедителен, не казах и дума. Тя се зае да търси животинката с решителността на майчинския инстинкт, като провери всяко ъгълче в стаята, размести мебели и рамки, дори повдигна дюшека под мен, докато аз нададох някакво мечешко ръмжене.

— Ричард, размърдай се, трябва да открием Чарли!

Пошегувах се, споменавайки поредицата „Къде е Чарли?“. Бяха книжки, които купувах на Мади в детските ѝ години, но на Зоуи не ѝ беше до смях и накрая станах, като за кой ли път не реагирах на ругатните ѝ.

— Ще го намерим, скъпа, не се тревожи. Може да е в колата...

— О, Господи! Толкова е горещо, сигурно направо е изсъхнал!

Представата за котарака като за наръч косматото сено премина през съзнанието ми и едва не се изсмях. Тя трясна вратата на стаята и хукна към кадилака. На паркинга едно дете играеше с котето.

— Махни си мръсните лапи от бебчето ми! — изрева Зоуи.

Хлапетото пусна гадинката и изчезна тичешком, уплашено от нея също като мен.

— Слава Богу, жив и здрав е — рече тя, като се върна.

Възхищавах се на здрача през прозореца, докато хвалеше напевно кожухчето му, само дете не извади цица, за да му даде да суче — впрочем не бих имал нищо против подобна гледка.

— Къде се намираме? — попита тя.

Обиколих стаята, за да открия някакви сведения. На евакуационния план бе отбелязано, че това е „Муунлайт мотел“ във Вашингтон.

— Градът или щатът?

— Нямам представа — отвърнах аз.

— Страхотно, значи сме се изгубили!

— Не ти ли се струва, че е прекрасно да сме просто някъде си?

Тя сви рамене.

— Липсва ми домът.

Галеше котето по главата. За миг се поколебах дали да не попитам какво би я зарадвало, но се въздържах, понеже знаех, че в отговор ще ми смъкне дрехите; вече не бях технически годен да следвам бесния и чувствен ритъм. Тя взе дистанционното и щрака с него, докато накрая заспа с котарака върху себе си. Наистина няхах представа защо искаше да бъде с мен и да ме обича. Бях се обадил на Хоторн да му разкажа: исках да даде фройдистки отговор на внезапната ми и неразумна любов към едно съвсем младо момиче, но дори той не се сети какво да ми отговори и препоръча да се заема със самопознание, за да прекрати разговора.

* * *

Когато се развидели, поехме отново на път, след като бяхме спали и играли скрабъл подир едновременното ни разсънване. Скрабълът бе лек срещу скуката за нея, бях открил това една вечер, когато лошото ѝ настроение ме побъркваше; оттогава той стана същинско откровение в нашата връзка, нещо като бриджа за някои възрастни двойки. Нека си призная, че освен това така не допускам Зоуи да налита на секс, когато съм преуморен — щом хищните ѝ нокти набарат копчетата на ризата ми и усетя как ме обзема вълна от отчаяние и безсилие, подмятам: „А защо да не поиграем на скрабъл?“. Тогавя възбудата ѝ се пренася върху думите, които се „броят тройно“, и не се налага да се притеснявам от нейното либидо до следващия път. В четири часа сутринта тя се вбеси заради измислена от нея дума, като успя да събуди и половината мотел.

— Зоуи, уверявам те, такава дума няма — рекох ѝ.

Бях спокоен, но това не я укроти. Лицето ѝ се открояваше над плоскостта на квадратчетата и челото ѝ бе разделено на две от единствената ѝ бръчка.

— *Моравя* съществува! Даже съм чувала един по радиото да казва за някакъв автор, че има моравски стил!

— Искал е да каже, че стилът му е подобен на стила на Алберто Моравия; *моравя* не съществува, Зоуи.

Тя изпръхтя.

— Нищо. Нареждам АПЕТИТ с буквата Е от твоето ЖЕЛАНИЕ. Колко точки правя?

— Двайсет и девет.

Тя драсна върху листчето с резултатите — парче тоалетна хартия.

— Нареждам АКОРД от АПЕТИТ — казах аз — и думата се брои тройно.

— Колко точки?

— Седемдесет и осем.

Тя обърна разграфената плоскост. Буквите изпопадаха като дъжд върху грапавия мокет в стаята.

— Писна ми — каза, — прибираме всичко.

Легна си пак, ококорила очи покрай възбудата на съзнанието си, и заспа едва след като изпуши един джойнт — това ѝ служеше както за събуждане, така и за успокоение. И тя като мен не успява да достигне до спокоен осемчасов нощен сън, но по мое мнение не може да се сравнява дрейфът на един млад плавателен съд с дрейфа на една плаваща развалина: аз си мисля за миналото, а тя се вторачва в бъдещето с тревожния взор на сърна, изгубена наред гората.

* * *

Намирахме се незнайно къде. Въздухът бе топъл, слънцето светеше хоризонтално, в далечината имаше планини, а наоколо — хектари с пирен и едно доста студено езеро, в което Зоуи се изкъпа. Поредното ѝ безумие бе, че искаше хотдог, нещо непостижимо тук, освен ако човек открие крава и я заколи сам — тя винаги намира начин да пожелае нещо неосъществимо, и Ивлин страдаше от тази болест.

Използвах веднъж, докато бе задрямала, за да се обадя на дъщеря си, понеже Зоуи ревнуваше от всички жени, дори от онази, която бях заченал.

— Татенце! — възкликна Мади.

— Искам да науча новини за моя бъдещ внук... или внучка... да знаеш нещо по въпроса?

Гласът ѝ стана сериозен. Тя се прокашля.

— Татко, трябва да ти кажа нещо...

— А, не, моля те, без съспенс! Не ми разправяй, че Оуен е изчезнал, след като те напома! Много би му подходило!

— Не, татко, Оуен е чудесен! Непрекъснато се грижи за мен. Само да го видиш... Би се гордял с него!

— Не съм убеден. Добре, давай. Кажи де!

— Ами виж... Всъщност е добра новина...

— МАДДИЙН ИВЛИН ХАРИС, КАРАЙ НАПРАВО, АКО ОБИЧАШ!

— Окей, окей, близнаци са! Момчета!

О, не! Само това не. Близнаци. Мутрата на Оуен, двойна. Това е кошмар, губя съзнание, викайте пожарната, бърза помощ, хеликоптер за бедствия, катафалка, Ричард Харис умира, убит от собствената си дъщеря!

— Татко? Татенце? Там ли си?

— Да, дъще. Тук съм. Добре... Аз... се радвам.

— Знаех си, че няма да се радваш. Впрочем винаги, като казваш, че се радваш, всъщност не се радваш.

— Ще свикна. Ако обаче имаш нужда от друг баща за децата си, знаеш, че можеш да се обърнеш към мен. Познавам куп очарователни младежи, които биха се радвали да се грижат за хубаво момиче като теб. Тъй или иначе, не е много сложно да се намери по-добър от Оуен...

Разрида се и затвори. Опитах да се свържа пак, но не отговори. Зоуи беше будна, когато се върнах при нея, и четеше Еберто Падила, подпряна на багажника на колата, а Чарли Чаплин мякаше до нея. Когато ме видя, тя остави книгата върху багажника.

— Нещо не е наред ли?

— Ще ставам дядо.

— О, Ричард! Поздравления!

— Тъй де, тъй. Давай да тръгваме. Не ми се размотава. Нямах представа как ме разстройва това.

— Почакай, искам да се попека на слънце.

Излегна се върху капака на елдорадото, запретна роклята до гърдите си и си я уви като шал, откривайки къдравите си срамни части и гърдите си с цвят на оцет. Попитах я защо не носи гащички.

— Предпочитам свободата пред затвора — отвърна ми.

Бе момиче, създадено за удоволствия, но вече почти нямаше ефект върху мен, когато се появяваха луната и звездите. Все повече ѝ се възхищавах като на майсторски нарисувана картина и все по-малко като на цялостен личен опит; отново ставаше недосегаема — а все пак кръвта прииждаше в ушите ми, когато виждах онова, което гледах.

— Вече не те възбуждам — оплака се тя. — Стигнахме до стадия на скуката. Толкова е тъжно, че и монахиня би заплакала...

— Все така ме възбуждаш, любов моя, а монахините си плачат и без нас. Може би обаче скоро ще ми трябва помощта на съвременната медицина...

— Да намерим църква, ще запаля свещ.

— И ще се помолиш на Господ? Да се заеме да надърви твоя стар, объркан любовник? Много сме прости ние за него. Забравяш, че е светец, а ние сме достойни представители на порока. Както и на всички смъртни и безсмъртни грехове.

Тя си пусна роклята. Чарли Чаплин измяука. Покатери се по корема ѝ и се плъзна между гърдите, като дори извърна малката си хитлеровска главичка към мен, за да ме подразни — единствено безграничната ѝ любов към тази писукаща топка ме възпира да оставя зверчето на някой койот.

Казах, че е време да се прибираме. Тя се настани с мен отпред в кадилака с Чарли Чаплин на коленете и отново поехме на път.

Не се удивих, когато Зоуи пожела да посетим един от онези барове покрай склоновете на каньона, красени с евтини флагчета — също като Евридика я привлича преизподнята. Прекарах вечерта да я гледам как играе бiliarд с някакви отрепки с нацистки татуировки по ръцете, като се извиваше над зеленикавия тапициран плот, прогорен от жарта на хиляди цигари. Не се поколеба да запали няколко фишека заедно с тях — явно споделяха нещо повече от отвращение към закона и реда — и към два часа през нощта не спряха да танцуват, а от челата

им капеше тестостерон по блестящата ѝ кожа. В това време една блондинка с котва на ръката се опитваше да ми вдигне змията край бара. Вратът ѝ вонеше на хамбургер и бързо я разкарах. Но най-вече цялото ми внимание бе насочено към Зоуи, или по-скоро към мъжкарите, които се мотаеха около нея, и усещах как непозната топлина, наречена ревност, стяга челюстите ми.

Напуснахме бара, преди новият ден да настъпи. Зоуи беше пияна, наместих я отзад в кадилака и после се вирах в последните звезди, пробягващи пред мръсното предно стъкло.

---

[1] Гигантска статуя в град Тълса, издигната през 1966 г. — Б.пр.

↑

[2] Diner (ам.) — крайпътен ресторант. — Б.р. ↑

[3] Филмов термин, обозначаващ снимане на човек в такава крупност, че да се вижда от коленете нагоре. — Б.пр. ↑

V

Свирках си парче на Джон Денвър, когато един сръндак самоубиец се хвърли под колелата на кадилака. При сблъсъка тялото му се разплеска по предното стъкло. Зоуи изквича като заклано прасе. Включих аварийните и отидох да опипам тялото на животното, чиято гъста, мека козина донякъде ми напомни за покойния ми Кеш. Омотах краката му с двойно залепваща лента, която Зоуи извади от жабката, и го наместих отзад — смятахме да спрем в първата болница, до която стигнем. Сръндакът обаче мърдаше и болезнените му врясъци току се смесваха със стоновете на Зоуи. Извиках:

— Хайде стига де!

Сръндакът и Зоуи млъкнаха. Животното бе започнало да диша тежко, така че спрях колата зад една крайпътна реклама, за да не бие на очи, и се замислих как да разреша този нов проблем.

— Ами какво — развика се Зоуи, — какво чакаш? Животното няма да се оправи само!

— Ако се сецаш как да постъпя, кажи!

— Извикай помощ!

— И какво да кажа? Ало, имам сръндак, който се нуждае от лечение? Дори не знам къде сме!

— Нали затова е деветстотин и единайсет! Ще те открият!

Отидох до телефона за спешни случаи и взех слушалката. Деветстотин и единайсет се набра сам. Оттогава си знам да не се доверявам, когато Зоуи е убедена в нещо.

— Полиция, пожарна, бърза помощ.

— Бих искал бърза помощ, моля.

Гледах да се държа учтиво, но това бе запис. Помоли ме да потърпя, докато обаждането бъде поето от някой полицай.

— Деветстотин и единайсет, какъв е проблемът?

— Става дума за един сръндак. Трябва някой да го обдиша; диша трудно.

— Почакайте, можете ли да ми кажете на кого му е зле? Мъж, жена, дете? Животното е нападнало гражданин ли? Да не би да е човек на възраст? Бихте ли погледнали в портфейла му?

— В портфейла му ли?

— Може да откриете там инструкции за изпълнение при нещастен случай.

— Не, вие не ме разбрахте, не е нападнал никого. Обаждам се заради сръндака, ударих го — направих пауза. — Не беше нарочно.

— Чакайте, вие се обаждате заради сръндак?

— Ами да, животно, като вас и мен.

— Момент.

Настъпи тишина.

— Съжалявам — каза накрая момичето, — не можем да се задействаме във връзка с вашето обаждане. Помагаме изключително само на човешки същества.

— Какво да направя? Сръндакът ще умре.

— Опитайте с Дружеството за защита на животните, господине. Не сме в състояние да ви изпратим помощ. Доскоро на телефон деветстотин и единайсет.

Мръсницата си позволи да ми затвори. Опитвах се да набера Дружеството за защита на животните, но от кабината се набираше само номерът за спешни повиквания. На една дюна недалеч оттам се виждаше търговски център. Разбих един пожарен кран на паркинга и се върнах обратно, носейки вода в единия си мокасин. Докато се навеждах да дам на животинката да пийне, иззад рекламната табела изскочи риж млад мъж в униформа със защитен цвят и насочи към гърдите ми оръжие. Инстинктивно и понеже много съм гледал „Ченгета“, вдигнах ръце нагоре.

— Горе ръцете! — изрева рижият.

— Нали това правя!

Онзи прибра оръжието в кобура. Тогава забелязах Зоуи, закопчана с белезници в един лъскав форд.

— Извинявайте, ако съм ви изплашил — каза мъжът. — Първи работен ден ми е и винаги ми се е искало да го кажа. Стреснах ви, а?

— Малко — признах си.

Попита ме какво правя край пътя с вързан елен. Обясних, че е сръндак и че само се опитвам да му помогна, понеже е ранен. В това

време Зоуи се опитваше да свали оковите си и псуваше полицаей Фицпатрик — името бе изписано върху позлатената звезда, красяща ризата му.

— Дружката ви е опасна — рече той. — Вижте само!

Запретна ръкава си. Върху плътта му, осеяна с къдриви рижи косъмчета, имаше белег от ухапване, който приличаше по-скоро на следа от зъбите на див звяр, а не на човек. Попитах го ваксиниран ли е против бяс и той се разсмя. После махна въображаема пращинка от рамото си и си тръгна, а сянката от шапката му се плъзгаше след него. Краката ми направо се подкосиха, когато златистият му форд тръгна сред вихрушка от прахоляк и отнесе Зоуи. Върнах се при сръндака — той бе изпил всичката вода от мокасина.

— Сега какво ще правим? — попитах го.

Сръндакът издаде някакъв слаб звук и облиза дланта ми. Погалих го по корема и зачаках да умре под жаркото слънце или от кръвоизлив, когато един пикап спря наблизо.

— Имате ли нужда от помощ? — попита шофьорът, като свали стъклото.

— Повече, отколкото можете да си представите.

Той слезе от колата, после пристъпи към сръндака с походка на градски каубой. Свали авиаторските си очила и заяви:

— Аз съм ветеринар. Сръндакът ваш ли е?

— В известен смисъл.

Започна да опипва животното.

— Май има счупен крак. Живея наблизо. Мога да го полекувам, ако искате, днес е почивният ми ден.

Приех. Посмачканият ми кадилак последва неговия пикап до един от онези хълмове за богаташи, каквито могат да се видят единствено по Западния бряг. Попитах къде се намираме.

— В Санта Барбара — отвърна той, сякаш това бе нещо естествено.

Когато влязохме в дома му, минахме по дълъг коридор със стени, покрити с голи жени. Помогнах му да положи сръндака върху масата в хола. Той извади стетоскоп от едно чекмедже в кухнята.

— Ще трябва да го наблюдавам известно време. Утре ще го снимам на рентген; до седмица ще можете да си го приберете. Засега

малко ще го облекчим — бодна кълката на сръндака. — Аз съм Ренато. За колко време сте тук?

— Не знам, приятелката ми преди малко я прибраха. Сигурно е под арест в момента.

— Ужас! — той помълча малко. — Гладен ли сте? Сготвил съм един заек. Как ви се струва? Застрелях го тази сутрин, преди да тръгна на работа, беше заспал прав до кутията за писма.

— Мислех, че сте ветеринар...

— Човек може да обича животните и да ги намира вкусни — отвърна той съвсем разумно, преди да поднесе вдигащото пара животинче на плота, затрупан с научни и порнографски списания. — От сума ти време не съм хапвал такова нещо. С децата просто е невъзможно; синът ми Саша ми забрани след историята със Съни.

— Кой е Съни?

— Заекът, дето му го подарих за рождения ден. Не ги яде заради това; заради един заек. Заека Съни. Шибания заек Съни — тръсна глава. — Изпекох го на скара.

— Саша или заека?

— Заека. Наистина нямах избор. Гадината дъвчеше мебелите; изгриза цели кресла — а все на нещо трябва да се сяда.

— Вкусен ли беше?

Ренато понижи доверително глас:

— Честно, най-добрият заек, който някога съм изяждал, тъпчех го с биохрани и беше истинска наслада.

Съгласих се да ям от заека му, не ме бива да отказвам. Като опразнихме чиниите, ни обзе някаква сита стеснителност: бяхме си издумали всичко, докато хапвахме, и дори споменаването на някаква банална тема би изисквало непреодолимо усилие. За да запълним мълчанието, Ренато предложи да прием по едно шотландско. Седнахме да гледаме кеч, а за звуков фон ни служеше дишането на сръндака.

— Ако искате да хвърлите котва някъде, докато пуснат приятелката ви, имам място за вас — рече той по време на рекламата. — Съседното ранчо е мое, също и следващото. Ще си изберете, което ви допадне повече.

За кой ли път, уви, не можах да откажа.

* * *

Настаних сръндака в ограденото място за коне. Ренато всеки ден ме убеждаваше да го пусна, но аз не смеех: бях се привързал към животното повече, отколкото някога бих могъл да обикна Чарли Чаплин. Кръстих го Френсис, но скоро ветеринарят ми поясни, че е женска и при това очаква потомство.

Една сутрин, докато изкарваше боклука, облечен в борово зеления си халат, Ренато ми метна обичайния неодобрителен поглед.

— Семейство Бекер имат две жирафи — рекох. — А Уенц-Милър имат шимпанзе.

— Тия хора са смахнати — отвърна ветеринарят. — Те са калифорнийци. Вие струвате повече от тях.

Ренато няма добро отношение към себеподобните си. Пък и наистина съперничеството между русите хора по Западния бряг е доста страшно; има един такъв момент: „Тази вълна е за мене“. За човек от Ню Йорк това си остава напълно непонятно.

— Ако искаш, да дойда с тебе — продължи той — и заедно да пуснем сръндака в „Йосемит“.

— Френсис никога няма да бъде щастлив в „Йосемит“.

— Ще дойдеш ли да пием по едно довечера?

— Ама ти ме каниш всяка вечер! Скоро Уенц-Милър ще решат, че сме пудри!

— Много важно, ти пак ела, а? За последно!

Приех. В края на краищата Ренато притежава най-добрата колекция от вина в цялата околност. При това е от онези хора, които се занимават с реклама на прах за пране, освен, с редовната си работа, и привързаността му към камерите направо ме сащисва. Всеки път, като се виждахме, Ренато ми разправяше разни неща за прослушванията и ме молеше да му подавам репликите от сценарии на пилотни предавания. Имаше и друга мания — да чука всеки петък различна курва, беше му като хоби и аз се захласвах по пикантните подробности, които разправяше за подвизите си. Беше прекарал цялата централна част на Лос Анджелис и се бе заел в момента със Санта Моника.

За вечерта навлякох новата си калифорнийска униформа: бял ленен панталон и риза със същия цвят. Ренато ме чакаше под портика на своята хасиенда, също издокаран в бяло.

— Като два паднали ангела сме — пошегува се той.

Питах го как вървят прослушванията.

— Днеска само три, лош ден. Не са се обаждали, лош знак. Но няма причини да се лишаваме от пиячка. Пък и тъкмо се връщам от една разходка до Санта Моника и се чувствам като мотан, ако ме разбираш...

Минахме по дългия коридор със снимки на курветини. В хола издигаше глас Ела Фицджералд. Питах го дали не се опитва да ме изучука и той се позасмя. После ме попита дали мисля все тъй за моето „момиче“ и внезапно гласът му стана сериозен — влюбените дъртаци като мен са за него нещо като извънземни. Споделих мъката си: бях изгубил всякаква надежда да видя отново един ден лицето на Зоуи.

На следващия ден обаче получих обаждане, с което ми искаха грамадна гаранция, за да я освободят: зелената ѝ карта била фалшива и имало възможност да я екстрадират на Бахамите. Започнах да се пазаря за сумата с моя събеседник, някой си „доктор Дж.“. Той ми определи среща на склона над каньона Лоръл и аз отидох там с исканата сума. Лицето му бе полускрито зад огледални очила и той провери три пъти дали парите са точно, а на тръгване се ръкува с мен. И тъй, когато отидох да прибера Зоуи от щатския затвор, където я държаха, бях изръсен здравата.

— Моля те — прошепнах ѝ, — вече не хапи никого; част от спестяванията ми изчезна в джобовете на едно корумпирано ченге. Нямам средства за нови ухапвания, ясно ли е?

— Обещавам, няма вече.

Казват, че в затвора хората пропадат, но при Зоуи арестуването бе породило обратното явление: беше станала наистина по-кротка от изгладняла катерица, макар на моменти да се колебаеше да си наляга ли парцалите, или да се репчи. Лошата новина обаче бе, че меракът я разяждаше още по-силно: това не бе вече само либидо на една бахамокубинка, а на бивша пандизчийка и откровено казано, едва издържах.

Ренато се съгласи да поостанем, преди да продължим. Зоуи се зае да готви и хапвах бинета с морски дарове не по-лоши от онези при

Табита. Бях позабравил, че сме се насочили към Канада, а май и Зоуи не се сещаше за друго, освен за настоящето. Бяхме почти щастливи в Санта Барбара (това е евфемизъм), но за да задоволя желанието си за движение и за пътуване, всяка сутрин тръгвах да обикалям дълго с колата по посока на обления в червена светлина бряг, надпреварвайки се със слънцето над мен. Тези самотни разходки ми позволяваха своевременно да се пооткъсна, намалявайки телесния риск за живота си редом с горещата и сладна телесна мощ на Зоуи. Един прекрасен ден обаче, когато се върнах от обиколката си и от къщата се носеше мирис на раковини от далечни морета, заварих Зоуи да плаче над тенджерата, като сълзите ѝ капеха във врялата вода с почти свещена естетичност. Стиснала в ръка кухненски нож, тя се обърна към плота, за да нареже глава лук. Приблжих се до нея, за да я целуна, но тя ме отблъсна, все тъй с нож в ръката.

Една последна сълза, която този път оправдах за себе си с близостта на лука, падна в ястието и хълцането рязко спря.

— Какво става?

Тя подсмръкна и призова Господ.

— За моя остров — промълви.

— Разбирам те, любов моя.

— Не, не можеш. На теб къщата ти не е била отнесена в море от кал.

Хвана се за главата и тихо си поплака. За кой ли път се сблъсках с мъката на онази, която обичах, и при това бях безсилен, сякаш неспособен да направя щастлива една жена, била тя от Англия или от Карибско море. Изчезна в стаята и пусна стереоуредбата докрай. Гръмна „Сан Франциско“ на Скот Маккензи.

— Какво правиш? — изревах през вратата.

— Не ме закачай!

Видях, че скача върху леглото само по гащички, с разширени зеници и джойнт между пръстите.

— Зоуи, слез оттам! Всичко ще направя, за да си щастлива!

Продължи да скача със събрани крака и лице, озарено от разрушителна страст. Не се сетих как да я укротя, предложих довечера да направим едно *row-wow*^[1] в Санта Моника и тя се съгласи не толкова заради лагерния огън, а понеже, освен че бе съвсем друсана, ѝ беше жал за мене и за безплодните ми опити да я ощастливя. Бих искал

да създам отново Кий Уест заради нея, като в онези зоопаркове, където изцяло се изработва уж естествена среда за екзотичните животни, ала Зоуи е тъй привързана към своята земя, че никакво подобие не би я задоволило: нейният остров бе претърпял крушение и тя също, заедно с него.

* * *

Слънцето прорязваше настъпващия здрач с оранжеви и червени ивици, когато пристигнахме на плажа. Спрях колата зад една скала, за да не я достигнат вълните. Зоуи взе Чарли Чаплин под мишница и го сложи върху съда за лед.

— Отивам да събера малко от дръвцата по брега — съобщих аз.

Когато се върнах с някакви жалки клончета в ръце, Зоуи ми каза, че е виждала Санта Моника само на кино; знаеше за парка с развлеченията, но никога не бе заравяла крака в топлия пясък, нито бе усещала тъй характерния мирис, какъвто имат местата, посещавани от клошари. Още нещо, което никога не бе правила. Откакто я познавах, ми се струваше, че всеки следващ ден е откровение за нея.

— Само тези дърва ли намери? — попита тя с ръце на хълбоците.

— Ами толкоз имаше.

— Ха! Сигурно други са ползвали вече дърва за техните *bow-wow*...

— Казва се *row-wow*, скъпа.

— Все едно. Винаги съм казвала *bow-wow*.

— Мислех, че имаш индиански произход...

— Не, имам кореняшка американска кръв, освен това и да ям масло, не значи, че знам как се прави.

— Сецаш се за такива хубави метафори...

— Отивам аз да потърся дърва, щом теб не те бива.

Бяхме сами в това райско кътче и аз се наслаждавах на върховните мигове, в които бях единственият, наблюдаващ как слънцето гали кожата ѝ с цвят на хаванска пура. Дали това бе щастието? Да я гледам как върви по брега и не съзнава колко е

красива? Защо ли ставам вярващ, като се взра в горната част на челцето ѝ?

Тя се спря, затвори очи, изви глава назад и пое дълбоко въздух.

— Ричард?

— Да, скъпа.

— Познавал ли си много жени преди мене? Позамислих се. След какъв брой любовници може да се каже, че човек е познавал много жени?

— Познавал съм.

— Помниш ли всяка от тях?

— Зоуи, защо са всички тия въпроси? Не, не мисля, че мога да си спомня всяка. Имам минало и пълноценно изживян живот зад гърба си.

Лицето ѝ се сбърчи, тя тръсна глава и рече:

— Ужасно е да си представям всички тия момичета с теб.

Закри с ръка очите си, сякаш всички жени в моя живот се бяха скупчили пред нея.

— Не искам да те делия с никого — каза тя.

— Това беше много отдавна, любов моя.

Роклята ѝ падна върху глезените. Мислех, че ще си отмъщава на пишката ми, но тя се насочи към морето гола, без всякакъв свян. Кимна към Чарли Чаплин и рече:

— Наглеждай малкия.

Взех котето под мишница и тръгнах да изнамеря още някое и друго дръвце. Когато се върнах, Зоуи седеше на пясъка и потреперваше, загледах се как водата се стича по рамото ѝ и си пробива път между настръхналите косми. Мислех, че ще мога да се сдържа, но не успях и я притиснах до себе си; природата току си иска своето. Зоуи не каза нищо и аз поех риска да я притисна още малко по-силно, усетих сладката свежест на гърдите ѝ до корема си и ето че...

— Стига простотии, смазваш ме!

— Прощавай, скъпа. Обичам те.

Мълчание.

— Защо не отговаряш, като ти казвам, че те обичам?

Тя извади грога; често ставаше така, когато зачеквах въпроса за любовта ѝ към мен. Измисляше нещо, все едно какво, за да избегне темата, а отговорът — обикновено пиячката бе отговорът ѝ за всичко,

било за драмите, било за щастието. Пиеше, когато видеше гладни сирачета по телевизията, когато Чарли Чаплин се качваше на коленете ѝ, за да помърка, пиеше след любенето, преди любенето, а дори се бе случвало да пие и *по време* на любенето.

— Обичам много неща у теб — отговори най-сетне.

— Какво например у мен обичаш?

— Бенката на гърба ти, дето е на вид като чийзбургер. Не знам друг да има такова нещо.

Плъзна вяло ръка по роклята си, за да махне пясъка, и се изправи в нощта, а влажният плат озари кожата ѝ с огнени отблясъци.

— Да повървим, а? Искам да събирам раковинки.

Мина напред, за да води, макар да знаеше, че ще я последвам, че няма да кажа: „Дай да вървим в онази посока“. Знаеше отлично — винаги вървах в нейната посока. Сега изпитвах болка, докато я гледах, защото красотата ѝ бе белязана от моята тревога, от ужаса ми пред хората — от онова, което наричат ревност. Държах се благодарение на пиячката: само с бутилка „Джим Бийм“ от седем вечерта съумявах да понеса някоя вечер, когато Зоуи отиваше да танцува салса в нейните кръчми, заобиколена от момчетии с гладко сресани коси, прясно избръснати и ухаещи на нежното благовоние на кубинската младеж. Ренато ме подкрепя, доколкото е възможно, понякога ме кани да гледам с него малко кеч или друг безполезен спорт, обаче той вижда положението като външен човек — пада си по курви, не по чувства. Зоуи се връщаше към пет сутринта, но можеше да пристигне и в седем, когато имаше пълнолуние — според нея такива нощи я „съживявали“. В съответствие с алкохолното си опиянение бях повече или по-малко склонен да си я представям как се тръска пред някой пуерториканец. Като подпийнех, зяпах повторенията на токшоутата с второразрядни звезди, разни битници, които водещите прехвалваха мазно, и си спомнях с носталгия времената, когато Ким Новак грееше в сиви отсенки от апарата на моите родители. Оставеше ли Зоуи ключовете в антрето, аз се качвах с нея в стаята, като следвах по стълбите нейния люляков мирис на пот — подир многочасовите танци косите ѝ бяха разпилени артистично. Веднъж беше толкова уморена, че ѝ беше трудно дори да си разкопчае роклята; помогнах ѝ да се съблече и въпреки психомоторните ми смущения пишката ми не устоя пред зова на небето, когато гащичките ѝ се плъзнаха по глезените. Изчаках Зоуи

да заспи, за да звънна на Хоторн — беше шест и половина. Все по-често се обаждах на стария си психоаналитик. С течение на времето отношенията ни бяха прераснали в платено приятелство. Случваше се понякога той да ми се довери, включително по отношение на съпругата си, която редовно го зарязваше поради пристрастеността му към жените и към марихуаната.

— Нали не ви притеснявам? — попитах...

— Никога не ме притеснявате, Ричард. Какво става с вас?

— Влюбен съм. Ужасен кошмар.

— Все в онова дете ли?

— Не ги сменям всеки ден.

— Добре.

Долових дращенето на перото по хартията.

— Скоро да сте сънували?

— Като всички. С какво ще ми помогне това?

— Ще ви помогне.

— Ами снощи имах един сън.

— Какъв по-точно?

— Беше странно. Намирах се в един тъмен коридор със светлина в края. Сто пъти съм сънувал този сън, само че този път стигнах до края, отвъд светлината.

— И какво имаше отвъд тази светлина?

— Огромен донат, гигантски донат.

— Така ли? И какво направихте с този донат?

— Отхапах от него; един вътрешен глас ми казваше, че нямам избор.

— С какво беше този донат?

— Наистина ли е важно?

— Всичко е важно.

— Нямам представа; беше сън, не гастрономическа дегустация.

Настъпи дълга пауза, после Хоторн каза:

— Според мен трябва да се поровим малко отвъд този донат. Вярвам във философското значение на доната; впрочем днес излезте и си купете един.

— Шегувате ли се?

— Съвсем не.

— Добре де, ще отида. Впрочем какво става с жена ви? Напуснали ви?

— Засега стигна до ултиматум. Разполагам с три месеца, за да ѝ докажа, че вече не пуша нищо незаконно — за щастие тя спи дълбоко и наистина мисли, че съм ги отказал. Какво да правя? За нищо не ставам без тревата.

— Съгласен съм да се ожения за вас, като ви напусне.

— От коя страна на леглото спите?

— От дясната.

— Чудесно; аз съм отляво.

— Може би затова се разбираме толкова добре. Дали Фройд няма някоя теория по въпроса?

— Винаги мога да я измисля.

Шегувахме се така известно време, след което се върнах при Зоуи. Лицето ѝ бе с ореол от пригладени коси, пицно разпилени навярно от някаква вътрешна буря или от еротичен сън с измисления от мен пуерториканец. Оставих се подробностите от възхитителната ѝ цялост да ме завладеят, бях като унесен пред това създание, все още неразбудено от нощта, от изяществото на хълбоците ѝ и от всички извивки и кривини на щедрото ѝ тяло. Дали щях да я обичам другояче извън нейната сияйна обвивка? Мъжът се оставя да бъде покорен от поглед, от очертание на уста, от висока и мощна гръд. Никога не съм бил различен от другите — дори съм по-лош.

Седнах зад бюрото и ѝ написах писмото, което отдавна ми се въртеше в главата, съобщавах ѝ, че е трябвало да се родя и да я срещна в друго време. Оставих плика и две пачки банкноти на възглавницата, приготвих си един куфар с дрехи, после омотах Френсис с двустранно залепващата лента и го настаних отзад в кадилака. Пуснах сръндака сред хълмовете на Санта Ана — град, който не би трябвало да ми е на път, след като отивах към Канада.

* * *

Изгубих се покрай границата с Мексико. Спрях кадилака пред американската преграда, една смешна мрежа, пробита от безброй *chicanos*^[2] и закръпена от държавата. Вкопчени в брънките хлапетии

ми се подиграваха, докато се опитвах да разгъна пътната си карта върху капака на колата. Отвърнах им с любимата псувня на Ренато, *Va'fanculo* — казах си, че италианският и испанският са близки езици, но те не се ометоха. Някакво ченгенце се въздържа и не ме арестува, когато подадох на хлапетиите крайчето на моя хотдог през мрежата, макар да заяви, че това е нелегален внос на американско месо. Гърлото ми бе свито от жегата и от мъка, осъзнавах, че животът без Зоуи щеше да бъде по-мъчителен от живота с нея въпреки склонността ѝ към лоши настроения, пиене и гняв. Искаше ми се да се върна при нея, преди да е похарчила всички пари за дрога и за котешка храна, преди да се е докарала до пълна загуба на апетит. Опитах многократно да се свържа от телефонни кабинки, за да не би да избяга, и докато звукът се повтаряше безкрайно, си спомних: днес бе рожденият ми ден, ставах на шейсет години. Как някакъв звук е могъл да отключи подобна яснота на съзнанието си остава загадка за мен. Скоро обаче изпитах потребност да отпразнувам събитието, като си купя бутилка червено вино от магазин за вина и спиртни напитки в Сан Диего. Продавачът отказа да ми направи отстъпка, когато му съобщих новината.

— Днес ставам на шейсет — казах.

— И друг път са ме будалкали така!

Не настоях, защото, макар Зоуи да ми бе струвала скъпо поради подкупа на онзи негодник, още имах с какво да изкарам известно време. Седнах край пътя, скрих бутилката в амбалажна хартия, и започнах да се наливам. После спрях при един *diner* и си поръчах кафе с надеждата, че кофеинът ще премахне ефекта на виното върху празния ми стомах. Това не се случи. Сервитьорката мексиканка бе изрисувала веждите и очертанията на устните си с черен молив и имаше извънредно засукан вид. Попитах я накъде е Лос Анджелис и тя мръдна изписаната си вежда, сочейки на север.

— Натам — каза.

Подир три часа път очите ми се насълзиха, когато видях празната кошара на Френсис. Ренато се появи в светлината на фаровете и се доближи до стъклото ми. Похвали ме, че съм пуснал животното.

— Какво ти става, друже? Ревеш ли?

— Абе сложно е — отвърнах.

— Ами, не, ревеш и толкоз. Искаш ли да дойда?

— Само това не.

Въпреки това дойде. Нея вече я нямаше. Ренато ме потупа по рамото и се помоли на света Рита да помогне Зоуи да се върне.

— Коя е тази света Рита?

— Светица на загубените каузи. Ела да пийнеш, това ще те оправя.

— Не мога, Ренато.

Завлече ме до хола, даде ми евтино уиски и ми заговори за едно прослушване, за което го викнали повторно — реклама на дезодорант. После разговорът се отплесна към последната пачавра, която си напазарувал в Санта Моника, някоя си Кайкина.

— Кайкина ли? Звучи като японски танц или марка боливийско кафе.

— Хавайка е.

Той направи пауза и с усмивка на устните добави:

— Получи оргазъм.

Казах му, че хавайските курви са си човечни, но той продължаваше да вярва, че е в основата на това събитие. Върнах се в ранчото тъкмо преди съзнанието ми да бъде напълно замъглено от уискито и от разказите на моя луд съсед. Опънах се на канапето в хола и се събудих малко по-късно от нещо нежно, което плачеше край заглъхналите ми уши.

— Любов моя, моля те, никога вече не ме напускай! — рече нещото.

— О, ти си тук, скъпа, и ме наричаш „любов моя“!

— Взех такси до летището в Лос Анджелис; помислих, че ще се качиш на самолет и ще се самоубиеш. После се изгубих, озовах се в Ел Сегундо, за щастие един от поддръжката на пътищата се съгласи да ме закара дотук, бях мъртвопияна...

— Защо реши, че ще се самоубивам?

— Не знам, от писмото ми се видя такъв стар и отчаян...

— Само стар съм. Днес е рожденият ми ден: на шейсет години съм.

Допря главата си съвсем близко до моята и вече не я виждах ясно. Помолих я да се поотдалечи, за да мога да се възхитя на подробностите на лицето ѝ.

— Шейсет години! Олеле! — възкликна тя.

— Красива си, лъвице моя.

— Благодаря.

— Недей да благодариш; ти нямаш нищо общо. Благодаря на родителите си. Благодаря на генетиката, на хромозомите си!

— Или на Господ...

— Не, на него не: отлично знаеш какво мисля за тоя кретен.

— Е, престани, Ричард! Знаеш как съм възпитана!

— Детето ми, ти си най-ненабожното религиозно създание от всички, които съм срещал.

О не, не и това... Но — да! Започваше да ме съблича. Предложих да поиграем скрабъл, ала тя вече дърпаше копчетата на ризата ми с цялата загадъчност, каквато може да бъде страстното желание на едно дете спрямо един разсипан мъж. Още някой и друг път, и после нямаше да ме има.

Тя се надигна задъхана.

— Гладна съм — рече, — с койотски глад.

---

[1] Pow-wow — индиански обичай — съвет, обсъждане. — Б.р. ↑

[2] Chicano (исп.) — жаргонна дума за незаконно проникващите в САЩ латиноамериканци. — Б.р. ↑

VI

— Ричард, какво означава „елегия“?

Зоуи бе легнала гола върху белите чаршафи и четеше романа на Филип Рот, който ѝ бях дал. Въздухът галеше задника ѝ, а тя прелистваше страниците, без да я е грижа колко е прелестна. Казах ѝ, че елегията е меланхолично стихотворение, и в отговор тя се намуси детински.

— Писна ми — заяви и скръсти ръце под гърдите си.

Седнах на леглото и погалих косите ѝ, които също като косите на Венера достигаха почти до задника. Естествените вълнички на гривата ѝ бяха изчезнали, премахнати от онези химически препарати, за които си умират дъщерите на слънцето.

— От какво се умори, скъпа?

— От историите в книгите. Винаги са сложни и тъжни.

— Ами животът е такъв, любов моя.

— Тогава животът ми е писнал — тя скри лице в дланите си. — Искам да заминаваме.

— Заради Филип ли?

— Донякъде; можеше да ми дадеш поне някаква весела книга.

— Прощавай, скъпа. Искаш ли пак да пътуваме? Да се отдалечим от Филип?

Тя потвърди безмълвно. Чарли Чаплин се мушна между краката ѝ. Тя отпи глътка грог и натопи кутрето си в чашата, та и котето да го опита.

— Добре, обличай се — рекох аз. — Тръгваме към Канада.

Макар косите ѝ да бяха съвсем прави, изчезна в банята да си сложи от онзи лосион с амоняк, който преобразяваше гривата ѝ в японска коприна — „ретуширам се“, каза ми, като я попитах какво прави. Използвах това, за да се сбoguвам с Ренато. От няколко дни той твърдеше, че се е влюбил в своята хавайска курва Кайкина, и настроението му бе станало твърде ведро. Затова се натъжи умерено, че си отивам.

— Знаех си, че този ден ще дойде. Чакай, имам нещо за теб.

Изчезна и се върна с малка червена кутия, украсена с бяла панделка.

— Отвори го.

Вътре имаше някакъв странен апарат с екран.

— Какво е това? — попитах.

— GPS. Нова джаджа, която ти позволява да се насочваш чрез спътниците; така няма начин да не стигнеш до Канада.

— Ренато, аз не мога да се оправя и с пътните карти, как ще се мъча с твоите спътници?

— Ще видиш, много е просто. Закачаш го под предното стъкло и джипиесът си прави всичко сам.

Благодарих му, макар да знаех, че подобно нещо не е за мен. После отидох да покажа новото си технологично чудо на Зоуи. Тя имаше алуминиево фолио на главата и й беше все тая какво й говоря.

— Знаеш ли какво? — подметна, измъквайки от устата си една синя близалка. — Ще ми се да си направя пиърсинг.

— Ще развали красотата ти, любов моя.

— В Африка има племена, дето ще те погнат с кокали от зебри, ако те чуят.

— Дреме ми какви ги мисли Африка. Според Америка си прекалено красива, за да се дупчиш с игли. Освен това си пила и ще кървиш ужасно. Какво точно искаш да си пробиеш?

— Не съм мислила още.

— Куфарът ти готов ли е?

— Почти.

Тя отвори дрешника и нахвърля дрехите си в един куфар заедно с котето, после обля с вода козметичното си средство и най-сетне можехме да отлепяме. Преди това обаче Зоуи пожела да пообиколим из Лос Анджелис. Минахме по главните улици, без дори да погледна новия си апарат, а на един червен светофар тя посочи витрината на майстор на татуировки, озарена от розови и зелени светлини. Влязох с нея в дюкянчето. Някакъв мъж с вид на терорист я попита дали е пила. Тя тръсна глава.

— Сега ти — каза тя, докато пъпът й вече блещукаше.

— Ти си луда.

— Какво? Не ти ли стиска?

Хем знаеше, че не бива да ми се отправят предизвикателства. Брататият ме попита коя част от тялото си искам да повредя.

— Не знам — рекох, — вие къде си представяте?

— Няма аз да ви казвам.

— Нали ви е работа, вие сте и нещо като гримьор все пак?

— Всъщност не. Погледнете каталога и ми кажете дали нещо ви допада.

Неспособен да реша, накрая се спрях върху една снимка с показани отблизо космати ноздри и халкичка в тях. Мъжът си сложи ръкавиците с плющящ звук и се доближи с иглата.

— Ще струва седемдесет и пет долара — заяви той.

— Малко волско е — отбеляза Зоуи.

Помолих я да държи тампон от салфетки под ноздрите ми, докато карах, защото кръвта направо шуртеше. Въпреки отчетливата ми неоправност спрямо онова, което моят баща наричаше „усет към компаса“, осъзнах, че пътищата са места, където се чувствам по-пригоден дори от вълшебно бобено зърно, ако може да се приеме подобна метафора. Хоторн смяташе, че страстта ми към движението е бягство, ала си нямаше понятие, че подобно пренасяне води със себе си куп спомени: някое дърво, облак, животно, миризма — всичко бе в състояние да ми напомни приятни или неприятни случки с бившата ми, за която така и не се ожених. Преживявах ново щастие с млада жена, ненаситна във всяко едно отношение, но не бях в състояние да се откъсна от Ивлин, трийсет и три години я бяха вкопали завинаги в тъмните бразди на старичкия ми мозък.

* * *

Наближавахме Денвър в Колорадо и се бях научил да си служа с джипиеса, когато формата на един каньон ме подсети за приказния задник на Ивлин. Зоуи тъкмо бе извела котарака да пикае (дресираше го като куче) и се почувствах ужасно виновен, задето някакъв каньон ме кара да се надървям така. За беда Зоуи се притисна към мен и усети втвърдяването под панталона ми. Принуден бях да ѝ кажа, че съм си помислил за нея. Тя веднага ме яхна и отхвърли копчетата ми в озарения от слънце пясък...

— Любов моя, а дали да не направим...

— Никакъв скрабъл — срязва ме тя. — Да не мислиш, че не ти знам номерцата!

— Любов моя, толкова те обичам...

Тя се смъкна на земята. Оная ми работа я последва.

— Ричард, какво ще стане с нас?

Въпросът ѝ ми напомни Лий; все това ме питаше, след като се бяхме любили, нали тогава още ме биваше.

— Нямам представа, скъпа.

— Аз знам — рече тя. — Ти ще умреш и аз ще съм най-нещастната вдовица на света.

— Трябва да се омъжиш, за да бъдеш вдовица.

— Ами ще се оженим, когато аз ще бъда най-красива, както казваш често. Ще нося красива бяла дивашка рокля...

— Девическа.

— Ще нося красива бяла дивашка рокля с воал в косата. Ти ще бъдеш на седемдесет, може би на осемдесет години, понеже трябва да изчакаме, докато стигна до онзи прословут връх на красотата, за който все говориш, а не знам кога ще стане това. И само след няколко дни ти ще умреш от сърдечен удар или от нелекуван рак на простатата, понеже животът е поредица от сменящи се щастие и нещастие, както твърдиш. Аз ще стоя до постелята ти, ще те гледам как стенеш и ще изплача всички сълзи от погледа си.

— От очите си. Казваш, че би желала да се омъжиш за мен?

— Да.

— Сигурна ли си?

— Напълно.

— Зоуи, попът ще припадне, като ни види. Знаеш ли, вероятно ще умра през първата брачна нощ. Тя така ще те възбуди, че още същата вечер ще ме довършиш.

Предпочетох да не се бавим край каньона заради еротичните ми спомени, събудени от него. Зоуи възкликна:

— Напред към Небраска!

Детинският ѝ възторг ми напомни за Мади през първите ѝ години. В този миг си казах, че ако бях имал син, сигурно бих се опитал да го оженя за Зоуи.

VII

Сетих се за думите на Ренато, когато се озовахме сред канадските земи: „Канада е като Америка, но не толкова кофти“. Първият човек, когото срещнахме по пътя си, отглеждаше щрауси и се наричаше Алфред. Особнякът си носеше инструкции, които да се изпълнят при внезапната му смърт; беше дал да ги гравират върху гривна, както и върху медальон, а също и да ги напишат на ламинирана хартия, която държеше в портфейла си. Беше подписник на частна организация, която трябваше да го замрази, с други думи, следваше да го напъхат в гигантски фризер, ако го удари мълния със съответния гръм. Почти му се искаше да бъде треснат, фантазираше си, че науката един ден ще изнамери начин да го съживи.

— Ами ако спре токът? — попитах аз.

— Американецо, не ме дразни!

— Просто питам бе!

— Разкарайте се и двамата, имам работа!

Зоуи първа го бе заговорила; минавахме с колата, тя реши, че щраусите са „страшно живописни“, и се спряхме, за да ги снима. Така започнаха да си беседват за дълговратите гадина и позамълчаха, след като споменаха жирафите. Зоуи ме представи като свой чичо, макар че разликата в цветовете ни опровергаваше явно това твърдение. Алфред ни покани да хапнем щраусови пържоли в неговото ранчо, а когато се свечери, ни предложи да останем да спим в една стая със съвсем готическо легло — аз дори се запитах дали не ни е разконспирирал.

Сега напредвахме бавно на изток, към Горното езеро. Бях подценил летните температури в района: жегата беше непоносима и ризата ми лепнеше за потния гръб. Раменете на Зоуи бяха като осеяни с бисери и за да не се обезводни, тя се наливаше с „Джим Бийм“. Глътката ѝ тук бе дори по-юнашка от другаде — може би се дължеше на темперамента ѝ, по който приличаше на тия весели северняци. Пасваше си със селската атмосфера, смееше се с дървосекачите и нефтодобивниците, а местните, вместо да я ухаждат, я канеха да излезе

с тях на лов за елени — ама може пък това да бе някаква тукашна сваляческа тактика. Носеше все широки ризи на квадрати и играеше бiliarд с мъжкарите, които имаха ръце като индиански тотеми. Либидото ѝ не се успокояваше, напротив на моите надежди, но истината е, че беше и много горещо — как да ѝ се сърдя.

Скоро пак се почувствах потиснат и докато Зоуи се плашеше от канадските гризли, почти ми се щеше да срещна някоя — поне тя да ме отърве от живота. Противно на предположенията, мъжът не се подмладява от близостта с млада жена, а му става по-зле по простата причина, че двамата нямат сродни виждания: тя е склонна към веселби, а той поради меланхолията си не може да получи членска карта от нейния частен клуб на щастливците. За жалост твърде късно проумявах, че щастливата жена не прави мъжа щастлив — подобни хора си пасват единствено помежду си. Една вечер, докато се щурахме край град Гъндър Бей, сложих ръка на коляното ѝ и тя разбра. Спяхме в колата поради страха ѝ от кафявите мечки — вследствие на слабо наситената си с разочарования биография тя има добър инстинкт за самосъхранение.

— Ричард, не, моля те...

— Вече не може, любов моя...

Фактът, че се разбрахме без думи, ми вдъхна увереност за нашите отношения; явно връзката ни не бе изградена само от неудържимото привличане на две сладострастни животни. Обърнах назад и продължихме да обикаляме около Горното езеро, където бях решил наистина да я оставя. Щях да ѝ дам пари, за да се върне на своя остров и да изкара няколко месеца, докато Кий Уест се съвземе от торнадото, после щях да се върна в Ню Йорк и да помисля за някое местенце, където да си пенсионерствам по-далече от света. Написах прощалното писмо в един мотел, наречен „Диномотел“, близо до Дълът. Праисторическата тематика бе разгърната в елементите на украсата: имаше лампион диплодок, телефон трицератопс и завеси с тиранозавър, всичко за душата. Зоуи се събуди, докато поставях точката в края на моето послание.

— Какво правиш? — попита тя, докато се протягаше.

— Нищо.

Понечих да скрия писмото под масата. Само че беше късно: Зоуи ме бе видяла, скочи, изтръгна ми писмото от ръцете и се затвори в

банята.

— Зоуи, чакай! — извиках ѝ през вратата.

— Прав си, Ричард — разплака се тя. — Светът наистина е ужасен и тъжен.

— Ти си Божи пратеник, скъпа. Тук си, за да смекчаваш мъката по света.

— Престани с глупостите, дори не си вярващ.

— Ти ме направи набожен, лъвице моя.

— Тогава защо ме изоставяш?

— Обречени сме на провал.

Тя отвори вратата, коленичи пред мен и склучи молитвено ръце. Обаче като не знаеше кого да умолява, произнесе една непонятна поредица от стенания, способни да разкъсат сърцето дори на някой сахарски диктатор.

— Престани, Зоуи, моля те, непоносимо е...

— Обичам те, Ричард — каза тя.

— Какво казваш?

— Чу ме.

Прищя ми се да извикам Буш, за да му съобщя новината; той щеше да прибере оръжията, да върне войниците, да пусне фойерверки и този ден щеше да стане национален празник, също като Четвърти юли. Зоуи, любов моя, гняв мой, болко моя, моя бахамско кубинска кръв... Защо тия две думи подлудяват човека?

— Вземи котарака — казах. — Тръгваме отново.

* * *

Бяхме спрели да ноцуваме за разнообразие в един парк с бунгала. Такава жега беше, че спяхме на отворен прозорец. Един бобър се промъкнал под чаршафите и ухапал Зоуи по пръстите на краката. Тя нададе писък и изкрещя, че гигантски паяк ѝ яде крайниците. Когато запалих осветлението, горкото зверче лежеше зашеметено на пода с изпъкнали, окървавени зъби. Чарли Чаплин се нахвърли върху гадинката, за да си играят; Зоуи му изрева да се дръпне.

— Според тебе мъртъв ли е? — попита тя.

— Не — отвърнах, — мисля, че просто е нокаутиран.

Пое гадинката в ръцете си и заприлича на *пиета*.

— Толкова виновна се чувствам! Каж ми, че е жив!

Никога не съм си представял, че един ден ще меря пулса на бобър. Зоуи предложи да му дадем вода, но тя нищо не разбираше от бобри; трябваше най-вече той да се съвземе от ритниците ѝ. Тя непрестанно повтаряше полугласно: „Горкото животинче!“. Канех се да го пусна в гората, но Зоуи ме помоли да го задържим, понеже бил твърде слаб, за да се върне сред природата.

— А ако алигатор ти захапне краката, и него ли ще искаш да задържим? Стига, Зоуи, вече имаме Чарли Чаплин, ти си заплаха за световната екосистема!

Тя ме гледаше като тъжно кученце и се притесних. Ама че капризно дете си бях намерил...

— Добре, ще го задържим, за да го наблюдаваме, докато се посъвземе. После обаче — край, разбрахме ли се?

— Обещавам.

Пак сме на път и в колата Чарли Чаплин се сили да си отхапе парче от бобъра.

— Създадох чудовище — въздъхна Зоуи, като гледаше котарака, а аз си казах, че любовта ѝ към животните е вече малко прекалена.

Бях изтощен, но все пак успях да шофирам до границата с Уисконсин, където митничарите огледаха Зоуи със смесица от подозрение и мерак. Ръждясала табела ни поздрави с „добре дошли“ в Съединените американски щати, а Зоуи извика, че е доволна, задето се прибира у дома.

— И аз — казах, без да зная за какъв дом говори тя.

* * *

Дори не трепнах, когато Зоуи твърде гордо дойде да ми съобщи, че е кръстила бобъра в езерото Мичиган. Още по-малко пък се учудих, когато ми съобщи какво име му е избрала: Фидел Бобъра^[1]. Беше със сребристите бикини, осветена изотзад и бедрата ѝ само дето не ме накараха да вия. От три дни пътувахме с дългозъбата твар и надушвах, че скоро няма да се разделим с нея. Когато попитах Зоуи какво я е вдъхновило за подобно назоваване на самоличност, тя сви рамене и

отвърна, че Фидел Кастор звучи по-скоро като име на бобър, отколкото като име на диктатор. После отиде пак да се топне в езерото заедно със зверчето. Веднъж Ренато ми бе казал, че всички животни по условие са диви, дори кучетата и котките, и че всички са както годни за опитомяване, така и непредвидими. Даде за пример свой приятел от Санта Клара, който уж живеел в пълна хармония с две тигрици. Най-странното в случая беше може би, че Чарли Чаплин вече нямаше хищническо отношение към бобъра; сега двамата се обичаха братски.

Бях решил да се върна в Ню Йорк, но се опасявах, че Зоуи никога няма да свикне с градския живот, далеч от своя цветен и мил свят — все повече възприемах теорията на баща ми, според която човек винаги се връща към земята, сред която е израснал. Фидел умря три дни след опитомяването си, докато се мъкнехме някъде към Ню Хемпшир. Зоуи бе безутешна въпреки успокоителните слова, които ѝ отправях. „Любов моя, да знаеш, бобрите и хората не са създадени да живеят заедно.“ — „Любов моя, можеше да се предвиди.“ — „Любов моя, знаеш ли, не биваше да му даваш от котешката храна.“ Тя пренесе скръбта си върху Чарли Чаплин — той също като че ли тъгуваше за своя другар, което ме накара да се замисля относно приятелството между животни. Зоуи носи два дена черна рокля. После прехвърли печалното си настроение към мен. Не се дърпах, страдах от недостатъка винаги да искам да облекча мъката на другите, забравяйки собствената си безнадеждност. Удивих се само, когато патката ми се навири без никакви проблеми. Съзнавах, че Зоуи също е учудена, когато тя възкликна: „Ама хей, какво ти става на тебе? Надървил си се!“.

Поспяхме в Корниш, понеже бях чувал, че Селинджър се е настанил там след успеха на „Спасителят в ръжта“. Надявах се за късмет да се озова в присъствието на гения — може да излезе да си напазарува, — но след като разпитах някои местни жители в книжарници и кафенета, бързо разбрах, че никой от тези новоизлюпени членове на съпротивителна организация няма да ми снесе никакви сведения. Вечерта се мотахме из баровете в града — казвах си, че писателите обичат да пият, — без да се натъкнем дори на най-повърхностна следа от Джеръм Дейвид.

— Трябва да си преглътнеш сълзите — каза ми извънредно съчувствено Зоуи.

След този неуспех незабавно продължихме на юг, докато зората с цвят на мед се сипваше между боровете. Задържахме се само в Бостън, за да хапнем пресни омари. Стигнахме до Ню Йорк в началото на нощта, бездънен покрив под колебаещи се между егоизъм и благоволение небеса с изглед към морето, търкалящо вечните пластмасови бутилки. Първата реакция на Зоуи бе да докосне с ръце бузите си.

— Ричард! Такъв прекрасен град!

Възхищението и не секна, когато огледа апартамента. След обиколката седна до масата в хола с увесения на шията ѝ Чарли Чаплин и възкликна, че никога вече няма да пътува. Подметнах ѝ, че може да ѝ омръзнем и аз, и къщата, но тя не се съгласи.

Седнах на бялото канапе и се огледах — нещо липсваше. Взех телефонната слушалка, за да кажа на Кондолиза, че съм се върнал.

— Най-чудесната новина за годината. Моят нежен Ричард... Липсвахте ми. За момент си помислих, че вече не ме обичате.

— И вие ми липсвахте, Кондолиза. Кога ще започнете пак работа?

— Наемате ме отново ли?

— Да не мислите, че мога да живея без вас? Невъзможно е, Кондолиза.

Когато дойде на работа, откри присъствието на Зоуи. Усетих как помежду им се заражда съперничество още щом Кондолиза протегна едрите си тъмни пръсти с изкуствени нокти към прибраната, издължена ръка на Зоуи с късо подрязани розови нокти. Избягвах да разговарят. Освен че и двете имаха преживелици с моето тяло, имаха сходство само поради известния си вкус към театралност, а това не ги насърчаваше да си бърбят.

Побързах да започна отново моята терапия, която бях прекъснал. Хоторн вече вземаше успокоителни, за да остане редом с жена си през третата ѝ екзистенциална криза. Попита със сдържания си глас какъв ми е проблемът.

— Само един да беше — рекох и тогава споделих с него докрай техническата си беда.

— Какво да направим? Приятелката ви е млада, а вие не сте във възходящ период, нали?

— Със сигурност не.

— Въпросът е да знаем съжалявате ли за Ивлин?

— Тя е достатъчно забележителна, за да съжалявам за раздялата с нея, да.

Той се прокашля и прибра писалката „Мон Блан“ в чекмеджето на бюрото си.

— Да искате... хм... определена помощ?

— Вие сте психоаналитик, значи трябва да ми кажете, че всичко е от главата ми. А покрай заплащането на консултациите би следвало също да ми вдъхнете увереност. Не да ме съветвате да гълтам виагра.

— Решил съм вече да не ми се плаща.

— Как така?

— Да, решил съм да бъда полезен за обществото.

Събрал съм достатъчно пари, за да мога в бъдеще да предлагам услугите си без възнаграждение. Така че ще ми се издължавате в марихуана.

— Готово.

Оставих паузата да се проточи и отидох към прозореца. Около зейналата дупка, оставена от терористите, се бяха появили кранове.

— Вече строят наново, така ли?

— Няма да свършат скоро.

— Страх ме е.

— Едва ли ще развалят пейзажа.

— Не — казах, — страх ме е да не я загубя.

— Нормално е.

— Не, никога не ми се е случвало. Просто се паникьосвам само при мисълта, разбирате ли? Всяка сутрин си казвам, че тя ще си отиде и ще ме остави сам със старостта ми.

— Има известен риск.

Извади пак писалката „Мон Блан“.

— Какво според вас да правя?

— Купихте ли си донат?

— Моля?

— Онзи ден по телефона ви препоръчах да си купите донат. Направихте ли го?

— Защо, за Бога, да си купувам донат? Не обичам донати.

— Просто го направете.

— Знаете ли, че сте най-лошият психиатър в Ню Йорк?

Той ми отправи доволна усмивка.
— Купете си донат и елате да се видим пак.

---

[1] „Бобър“ е „castor“ на френски и на английски. — Б.пр. ↑

VIII

Беше седем сутринта, Зоуи все още не беше се върнала от своята кръчма. Разходих се из апартамента във всички посоки, надникнах в шкафовете, проверих дали куфарите са си по местата и си мислех да мобилизирам отряд командоси заради нейното изчезване. На деветстотин и единайсет казах:

— Време е за първостепенна тревога.

— Детето ви ли е изчезнало?

— В известен смисъл.

— Моля дайте описание.

— Млада, красива, бахамка.

— Още нещо?

— Дълги коси, изпъкнали скули, лека рокля, щастливи очи...

Служителят отсреща ме спря с думите, че няма нужда от поети. Дадох му най-обикновеното описание, което успях да съчиня. „Изпращам бойците“ — каза той, сякаш ставаше дума да се спечели война. Представих си как мъжаги в доспехи, с щитове в ръцете и шлемове на главите се придвижват ритмично по улиците и измъкват Зоуи от някой тъмен сокак, където се е изгубила. Не исках да излизам, за да не би тя да се устреми отново към изморените ми ръце и да ме потърси у дома. Седмица по-късно обаче все още нямах никакви новини. Искането ми за по-активно търсене бе отхвърлено, тъй като Зоуи не ми била дъщеря. Човекът каза: „Имайте ни доверие, движим нещата“. Постепенно свикнах с мисълта, че няма да доловя отново уханието на кожата ѝ с цвят на хаванска пура, всичко вече бе само отлетяло минало. Пак започнах да ходя пеш. Сега бродех нощем: дълги обиколки към процеждащото се развиделяване между плочите в Батъри парк, лутаници между бездомници и чайки сред мирис на курешки и бучене на сирени. Вече не се обаждах на никого, а и телефонът не звънеше. Когато се прибирах най-сетне някъде към шест часа, лягах и чаках сънят да ме обори — а това никога не ставаше веднага. Неизменно се събуждах, за да обядвам, с почти механично

трепване — между дванайсет без четвърт и дванайсет без пет. Една сутрин обаче тъкмо се завърнах след поредното блуждаене и телефонът зазвъня, докато оставях сакото си на закачалката. Беше Ивлин, да ме пита как съм — тя също никога не е успявала да осъществи трайни взаимоотношения със съня. Попита:

— Събудих ли те?

— Нали знаеш, аз съм нощно животно. Как е Боб?

— Спи.

— А ти как си?

— Добре.

— Само толкова ли?

Тя въздъхна.

— Боб е мил, държи се добре с мен, но много спи. Нали страдам от безсъние, няма с кого да си говоря. Поне това имахме двамата. Помниш ли?

— Разбира се. Много обичах да си играя с теб на бесеница в четири часа сутринта.

— Ама ти все се сещаше за думите. Мен не ме биваше — тя направи пауза. — Признавам, че и това ми липсва.

Чувах шумното ѝ дишане там, в Чикаго. Внезапно ме обзе тъга за онова, което бе нашето време, но има невъзвратими неща. Тя се разрида, като изброяваше наши спомени и се опитваше да намери малко щастие в съвместната ни памет, ала всичко бе свършило.

— Ще ми се от време на време да се чуваме — рече накрая. — Не е редно изобщо да не се чуваме.

— Не вярвам в следлюбивното приятелство.

— Поне можем да опитаме.

Трябваше ли да ставаме приятели, след като сме били влюбени? Обещах ѝ да ѝ се обаждам от време на време. Когато свърших, Зоуи бе застанала права посред хола. Само толкоз ми трябваше, за да забравя кой съм.

— Исусе Боже, къде изчезна?

Тя скри лицето си до тила ми и каза:

— Мислех, че мразиш Господ.

— Вече не, скъпа. Извърши подвига да ме направиш вярващ.

Тя взе Чарли Чаплин в ръцете си и го притисна между нашите тела, обещавайки ми тържествено, че това вече никога няма да се

случи. С нея обаче знае ли човек — трябваше тепърва да внимавам.

Така и не ми призна къде е била; наложи се сам да си направя изводи за изчезването ѝ. До днес не е заминала. Предната седмица по телефона се обади Джон-Джон и ни събщи, че на Лирой му се родила сестричка. Уви, това насочи Зоуи към неприятни мисли и тя веднага поиска от мен дете. Казах ѝ вместо това да вземе куче. Отиде до Дружеството за защита на животните и домъкна един бостън териер, нарече го Дийн Мартин. За наше щастие Чарли Чаплин и Дийн Мартин се разбират отлично.

Тази сутрин пък на свой ред дъщеря ми напомни за съществуването си.

— Татенце! Оуен младши и Ричард трети искат да видят дядо си... Кога ще наминеш към нас?

— Ричард трети ли го кръсти? Как не ти хрумна какви майтапи ще отнесе в училище през междучасията? Знам, падаш си по Шекспир, но все пак!

— Най-вече исках така в твоя чест, татко.

Приготвих набързо един куфар с дрехи. Помолил съм Зоуи да не ме напуска през краткия ми престой в долината Сан Фернандо. Тя плю и се закле. Усещам как тревогата ми изчезва, както душата се отделя от тялото си — може пък щастието да настъпва някой ден.

Издание:

Антония Кер. Цветя за Зоуи

Френска. Първо издание

Коректор: Шели Барух

ИК Колибри, София, 2011

ISBN: 978-954-529-944-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.